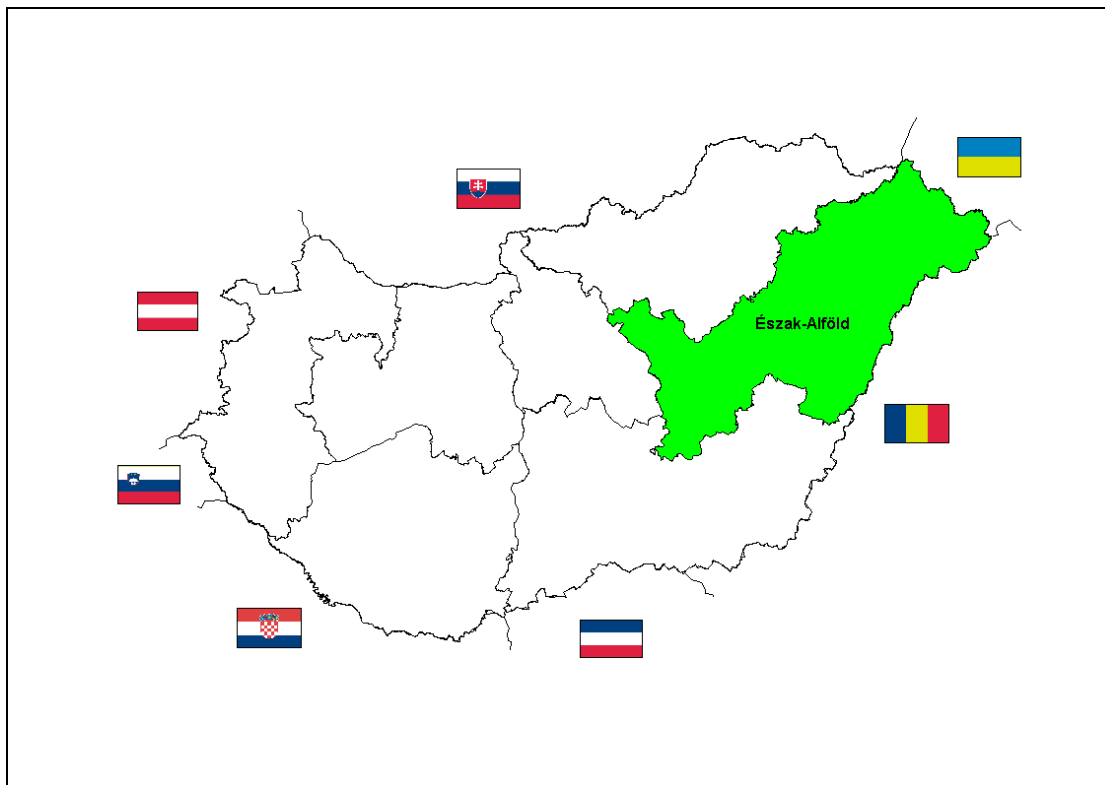

INTÉZKEDÉSI ÉS TEVÉKENYSÉGI TERV

AZ ÉSZAK-ALFÖLDI RÉGIÓ STRATÉGIAI PROGRAMJÁHOZ 2007-2013

2008. MÁRCIUS 28.

BEVEZETÉS

Az „Intézkedési és tevékenységi terv az Észak-alföldi régió 2007-2013-as stratégiai programjához” című dokumentum egy új – a végrehajtási – szintet képviseli a regionális tervezésben.

A 2007-2013-as programozási időszakban az Európai Unió a fejlesztési tervek tekintetében a stratégiai megközelítésre kíván fókuszálni, ezért az intézkedési és tevékenységi szintre vonatkozó tervek szerepeltetését a stratégiától külön választva várja el.

Az „Intézkedési és tevékenységi terv az Észak-alföldi régió 2007-2013-as stratégiai programjához” című dokumentum a stratégiai célok megvalósítását elősegítő valamennyi intézkedés leírását tartalmazza, így azokat is, amelyek nem a regionális operatív program keretében, hanem más operatív programok részeként, vagy más, nem strukturális és kohéziós alapok finanszírozása által valósulhatnak meg (pl. VII. Keretprogram, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap, stb).

Az „Intézkedési és tevékenységi terv az Észak-alföldi régió 2007-2013-as stratégiai programjához” című dokumentum keretében a tevékenységek pontosítására, a kapcsolódó indikátorok, földrajzi beavatkozási területek, kedvezményezettek, célcsoportok meghatározására kerül sor.

A stratégia 1. specifikus célja:

A RÉGIÓ STRATÉGIAI HELYZETÉRE ÉS HUMÁNERŐFORRÁSÁRA ÉPÍTŐ VERSENYKÉPES, PIACVEZÉRELT ÉS INNOVÁCIÓ-ORIENTÁLT GAZDASÁG TOVÁBBFEJLESZTÉSE. („DINAMIKUS RÉGIÓ”)

1.1. PRIORITÁS: A REGIONÁLIS GAZDASÁGI KÖRNYEZET VERSENYKÉPESSÉGÉNEK NÖVEDELÉSE

1.1.1. Intézkedés: Működőtőke letelepedését szolgáló infrastrukturális kapacitásfejlesztés, befektetés-ösztönzés, régiómarketing

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A regionális gazdasági bázis megerősítése, a régió tőkevonzó képességének fokozása.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none">• Ipari parkok és a települések ipari-, illetve gazdasági, kereskedelmi területeinek infrastrukturális és eladható szolgáltatásainak fejlesztése. (ÉAOP 1.1.1.)• Barnamezős területek, régi iparterületek revitalizációja, funkcióváltással történő hasznosítása (vállalkozásra alkalmassá tétele). (ÉAOP 1.1.1.)• Vállalkozási inkubációs tevékenységek támogatása, inkubációs szolgáltatások biztosításához szükséges épületek és építmények létesítése, bővítése, korszerűsítése. (ÉAOP 1.1.2.)• Kis- és középvállalkozások számára nyújtott tanácsadási tevékenység támogatása. (ÉAOP 1.1.3.)• Innovációs és technológiatranszfer szolgáltatások és kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése. (ÉAOP 1.1.3.)• Régiómarketing ösztönzése. (ÉAOP 1.1.1.)
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.
Célcsoport:	Gazdasági társaságok
Kedvezményezett lehetséges köre:	Gazdasági társaságok, önkormányzatok
Indikátorok:	Eredmény <ul style="list-style-type: none">• A betelepült vállalkozások száma (db, KSH)• Létrehozott új munkahelyek száma (db, EMIR)• A betelepült működő tőke nagysága (Ft, KSH)
	Hatás <ul style="list-style-type: none">• A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH)• A régió foglalkoztatási rátájának javulása (% , KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A regionális gazdasági bázis megerősítése, a régió tőkevonzó képességének fokozása.
Támogatható	<ul style="list-style-type: none">• Regionális befektetési/kockázati tőkealap létrehozása.

tevékenységek:	(GOP 4.3.1.) <ul style="list-style-type: none"> • Pénzügyi szolgáltatások fejlesztése. (GOP 3.3.2., 4.1.1., 4.2.1., 4.3.1.) • Működőtőke letelepedését segítő szabályozási és támogatási rendszerek kialakítása. • Magas szintű informatikai szolgáltató rendszer kiépítése. (GOP 3.1.1.) • Befektetés-ösztönzés, kapcsolódó kommunikáció és intézményfejlesztés. (GOP 3.3.1.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	Gazdasági társaságok	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Gazdasági társaságok, önkormányzatok	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A betelepült működő tőke nagysága (Ft, KSH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH) • A régió foglalkoztatási rátájának javulása (% , KSH)

1.1.2. Intézkedés: Multimodális logisztikai potenciál fejlesztése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A logisztikai szerepkör erősítése.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Intermodális és regionális logisztikai központok infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése (KÖZOP 4.1., GOP 3.2.1.) • A regionális repülőtér logisztikai célokhoz igazodó fejlesztése (KÖZOP 4.1) • Raktárbázisok létesítésének és technológiai fejlesztésének támogatása, tároló kapacitás fejlesztése (GOP 3.2.1.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	Az EU közlekedési folyosóinak Észak-alföldi régiót érintő területei, valamint a régió fő közlekedési tengelye mentén elhelyezkedő területek	
Célcsoport:	A logisztikai szolgáltatásokat igénybe vevő vállalkozások	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	A logisztikai kapacitások fejlesztésében résztvevő önkormányzatok és gazdasági társaságok.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Logisztikai központok áruforgalma (ezer tonna, EMIR) • A logisztikai szolgáltatásokat igénybevevő vállalkozások száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH) • A régió foglalkoztatási rátájának javulása (% , KSH)

1.1.3. Intézkedés: Hazai, regionális, magas hozzáadott értéket előállító mikro- és KKV-k és beszállítói hálózatok működésének elősegítése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A magas hozzáadott értéket előállító beszállítói hálózatok létrehozása az iparban és a szolgáltatási szférában, illetve az azonos, illetve a hasonló tevékenységi körben termelő vállalkozások együttműködésének elősegítése.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Helyi vállalkozások, gazdasági hálózatok együttműködésének elősegítése, klaszterek kialakítása, fejlesztése. (ÉAOP 1.1.2.) • Termékpályák kialakítása, fejlesztése (ÉAOP 1.1.2.) • Helyi piaci igényekhez alkalmazkodó üzleti szolgáltatások, képzés, tanácsadás nyújtása. (ÉAOP 1.1.2., 1.1.3.) • Beszállítói kapcsolatok fejlesztése, beszállítói integrátorok számának növelése. (ÉAOP 1.1.2.) • A klasztert alkotó vállalkozások együttes beszerzései, közös beruházások. (ÉAOP 1.1.2.) • Vállalati munkakultúra, szervezetfejlesztés, menedzserképzés. (ÉAOP 1.1.2.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régióban székhellyel vagy telephellyel rendelkező gazdasági társaságok.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Gazdasági társaságok, vállalkozások együttműködését segítő szakmai szervezetek.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Beszállítói hálózatok és klaszterek számának növekedése (db, EMIR) • Támogatott KKV-k árbevételének növekedése (% , EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH) • A régió foglalkoztatási rátájának javulása (% , KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A magas hozzáadott értéket előállító beszállítói hálózatok működésének elősegítése, megfelelő információval és know-how-al való ellátásuk.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozások termékkialakítása és technológiafejlesztése, -korszerűsítése (gépek, berendezések beszerzése). (GOP 2.1.1.) • Információs technológia fejlesztés. (GOP 2.1.1.) • Vállalkozások tőkeellátottságának növelése. (GOP 4.1.1., 4.2.1., 4.3.1.) • Üzleti tanácsadás. (GOP 2.1.1., 3.3.2.) • Európai Unió szabványok alkalmazásának, honosításának elősegítése, minőségbiztosítási és vállalatirányítási rendszerek kiépítése. (GOP 2.1.1.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe	
Célcsoport:	A régióban székhellyel vagy telephellyel rendelkező	

		gazdasági társaságok.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Gazdasági társaságok, vállalkozások együttműködését segítő szakmai szervezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> A kedvezményezett vállalkozás által elért árbevétel növekedése (% , EMIR) Támogatott vállalkozások beruházási értékének volumene (Ft, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH) A régió foglalkoztatási rátájának javulása (% , KSH)

1.1.4. Intézkedés: Az innováció-vezérelt, piacorientált gazdasági aktivitás ösztönzése, a K+F eredmények gyakorlati alkalmazásának elősegítése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:		A kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézmények tevékenységeinek fejlesztése, az innováció terjedésének gyorsítása, a vállalkozói szféra és a kutatóhelyek közötti kapcsolatok hatékonyabbá tétele.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> Önálló, regionális, hazai és nemzetközi vállalkozói együttműködések támogatása új termék, technológia vagy szolgáltatás kifejlesztése érdekében, kutatási eredmények adaptálásának támogatása. (ÉAOP 1.1.2.) A regionális hídképző szervezetek infrastruktúrájának és szolgáltatásának fejlesztése. (ÉAOP 1.1.3.) Innovációs auditok támogatása. (ÉAOP 1.1.3.) Innovációs-, K+F tanácsadás támogatása. (ÉAOP 1.1.3.) Kísérleti jellegű projektek támogatása. (ÉAOP 1.1.3.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		K+F-fel, innovációval foglalkozó intézmények, gazdasági társaságok, szakemberek.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Kutatási intézmények, felsőoktatási intézmények, a K+F tevékenységet végző vállalkozások, vállalkozásfejlesztési alapítványok
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Technológia transzfer szerződések számának növekedése (% , EMIR) Megvalósult K+F projektek alapján kifejlesztett termékek, eljárások stb. száma (db, EMIR, Innova)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Kutatásból realizált szabadalmak számának növekedése (db, KSH, Innova) A K+F tevékenységek arányának növekedése a GDP-ből (% , KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:		A K+F-fel foglalkozó intézmények infrastrukturális és humán jellegű fejlesztések elősegítése, az innovációval kapcsolatos információáramlás elősegítése.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> K+F tevékenységének ösztönzése, valamint a K+F

		<p>eredmények piacra jutásának támogatása. (GOP 1.1.1.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutatás-fejlesztéshez, innováció-ösztönzéshez kapcsolható infrastrukturális és technológiai fejlesztések. (GOP 1.3.2.) • Humán innovációs fejlesztések, módszertani kutatások támogatása. (GOP 1.3.1) • A lakosság és a vállalkozás innovatív gondolkodásmódjának erősítése, információáramlás elősegítése. • A régió innovációs erősségeit bemutató kiállítások, vásárok, workshop-ok, marketing akciók rendezése, az innovációhoz kapcsolódó régiómarketing ösztönzése. • A kutatói állomány bővítése, a kutatói utánpótlás támogatása, a külföldről hazatérő kutatók hazai kutatási tevékenységeinek támogatása. • A vállalkozások magyar és nemzetközi kutatás-fejlesztési és innovációs pályázatokban való részvételének támogatása.
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		K+F-fel, innovációval foglalkozó intézmények, gazdasági társaságok, szakemberek.
Kedvezményezetttek lehetséges köre:		Kutatási intézmények, felsőoktatási intézmények, a K+F tevékenységet végző vállalkozások, kutatással foglalkozó szakemberek
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Megvalósult K+F projektek alapján kifejlesztett termékek, eljárások száma (db, KSH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Kutatásból realizált szabadalmak számának növekedése (db, KSH) • A K+F tevékenységek arányának növekedése a GDP-ből (% , KSH)

1.1.5. Határon átnyúló gazdasági kapcsolatok, együttműködések dinamizálása, interregionális kapcsolatok fejlesztése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A határon átnyúló és a partnerrégiókkal való interregionális együttműködések ösztönzése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • A határon átnyúló és interregionális gazdasági együttműködések ösztönzése, vállalkozások közös fejlesztése. (ETEOP) • A határon átnyúló és interregionális infrastrukturális háttér kialakítása, a közlekedési infrastruktúra közös fejlesztése (pl. Debrecen – Nagyvárad vasút; erdélyi autópályához való kapcsolódás). (ETEOP) • A határon átnyúló és interregionális turisztikai és kulturális kapcsolatok kiszélesítése, kezdeményezések

		<p>támogatása. (ETEOP)</p> <ul style="list-style-type: none"> • A határon átnyúló és interregionális környezet- és természetvédelmi, vízgazdálkodási, katasztrófa-kezelési együttműködések erősítése. (ETEOP) • Egészségügyi szolgáltatás és szolgáltatói együttműködések közös fejlesztése. (ETEOP) • A határon átnyúló és interregionális formális és nem formális oktatási, nevelési területeken (ifjúsági munka) együttműködések ösztönzése. (ETEOP) • Kapcsolódó közös marketing tevékenység ösztönzése. (INTERREG IVC, INTERREG IVB Central, SEES, ETEOP) • Partnerrégiókkal közös tapasztalatcserék, rendezvények, gyakornoki programok megszervezése és lebonyolítása (ETEOP, INTERREG IVC, INTERREG IVB Central, SEES) • Brüsszeli képviselő kialakítása és működtetése
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok és intézményeik, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, szakmai szervezetek, szövetségek és kamarák.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Határ menti intézményi együttműködések számának növekedése (db, kedvezményezettek) • A kedvezményezett vállalkozások által elért árbevétel növekedése (% , kedvezményezett) • Határ menti úthálózat átlagos burkolatállapot osztályzatának javulása (skálán értékelt adatok, MK Kht.)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Közúti balesetek számának csökkenése (db, KSH) • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH)

1.2. PRIORITÁS: A RÉGIÓ ELÉRHETŐSÉGÉT BIZTOSÍTÓ INTERREGIONÁLIS KAPCSOLATRENDSZEREK FEJLESZTÉSE

1.2.1. Intézkedés: A régió közlekedési elérhetőségének javítása, az európai hálózatokba történő bekapcsolódás elősegítése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A gazdaság számára gyors, megfelelő kapacitású közúti, vasúti, légi és folyami közlekedési szállítási lehetőségek biztosítása a hazai és a nemzetközi kapcsolatokban mind a személyek, mind az áruk szabad és biztonságos mozgása tekintetében, a minőségi közlekedési infrastruktúra megteremtése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Két és három számjegyű utak fejlesztése. (KÖZOP 3.) • 11,5 tonna tengelyterhelésű úthálózat kiépítése gyorsforgalmi úttá fejlesztése, kapacitásbővítése. (KÖZOP 3.) • M3-as autópálya országhatárig történő kialakítása. • A 4-es főút M4 gyorsforgalmi úttá fejlesztése. • Az M44 és M8 gyorsforgalmi utak fejlesztése. • Debrecen-Biharkeresztes (Ártánd M35-M4) gyorsforgalmi út megépítése. • Városokat elkerülő, bevezető és tehermentesítő útszakaszok fejlesztése (KÖZOP) • A 100-as vasútvonalon (Szolnok-Szajol-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony) emelt, 140-160 km/ó sebességű közlekedés bevezetése. (KÖZOP 2.) • A 120-as vasútvonal fejlesztése. (KÖZOP 2.) • Püspökladány-Biharkeresztes vasútvonal fejlesztése, kétvágányúsítása és villamosítása. • Felhasználva a meglévő vasúti infrastruktúrát (pályát, tartozékait) gyorsvasúti, elővárosi jellegű vasúti kapcsolat létrehozása. • Vasúti teher és személyszállítás fejlesztése. • Tiszai közúti és vasúti átkelők építése és rekonstrukciója. • A Debreceni Repülőtér infrastrukturális fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése. • A Tisza vízi közlekedésének fejlesztése, kapcsolódó zsiliprendszer biztonságos üzemeltetése. • Közlekedési módok közötti váltás elősegítése. (KÖZOP 4.)
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.
Célcsoport:	A régió lakossága, önkormányzatai, gazdasági társaságok
Kedvezményezettek	Közútkezelő Kht., önkormányzatok, Volán társaságok,

lehetséges köre:		regionális repülőteret üzemeltető szervezet, MÁV Rt., Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, VIZIG
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Főúthálózat átlagos burkolatállapot osztályzatának javulása (skálán értékelt adatok, MK Kht.) Repülőtér utasforgalmának növekedése (fő, Debrecen Airport) A régió közúthálózata áteresztő-képességének javulása (gépjármű/óra, Közúti Felügyelőség)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Közúti balesetek számának csökkenése (db, KSH) A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH)

1.2.2. Intézkedés: A régió virtuális elérhetőségének javítása, az info-kommunikációs technológiai szektor fejlesztése, az információs társadalom fejlesztése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:		A régió interregionális elérhetőségét biztosító infokommunikációs technológiai szektor és az információs társadalom fejlesztése.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> Elektronikus közigazgatási feladatok és szolgáltatások kialakítása, bevezetése, területi és tartalmi kiterjesztése. (ÉAOP 4.1.6.) Térségi alapú IKT infrastruktúra és tartalomfejlesztés támogatása a gazdaságfejlesztés terén. (ÉAOP 1.1.1., 1.1.3) Települési info-kommunikációs pontok létrehozása, meglévők fejlesztése. (ÉAOP 4.1.4., 5.1.1.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága, gazdasági társaságok és közintézmények.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Elektronikus ügyintézésre alkalmassá tett intézmények száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH) Egységnyi idő alatt végzett ügyintéзések száma (db, EMIR)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:		A régió interregionális elérhetőségét biztosító infokommunikációs technológiai szektor és az információs társadalom fejlesztése.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> E-közigazgatás és közszolgáltatás fejlesztése. (EKOP, ÁROP 1.2.2.) E-egészségügyi, telemedicina rendszer bevezetése. (TIOP 8., 9.) Agrárinformatikai fejlesztések. (ÚMVP 1.2.1.) Információs társadalomhoz kapcsolódó oktató és kutató

		<p>központok létrehozása, támogatása. (TIOP 1.3.1., 1.3.2.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vállalati információs technológia-fejlesztés. (GOP 2.1.1.) • Telekommunikációs, szélessávú informatikai hálózatok, rendszerek fejlesztése, bővítése. (GOP 3.1.1) • Munkaerő-piaci információs rendszer fejlesztése. (TÁMOP 1.3.1.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága, gazdasági társaságok, intézmények
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, felsőoktatási intézmények, oktató-kutató intézetek, munkaügyi központok
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Elektronikus ügyintézésre alkalmassá tett intézmények száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A közigazgatásban az ügyintézés idejének csökkenése (perc, kedvezményezett) • Elektronikus úton intézett közigazgatási ügyek számának növekedése (db, kedvezményezett)

1.3. PRIORITÁS: VERSENYKÉPES TURISZTIKAI AKCIÓK KIALAKÍTÁSA, VONZERŐ-, TERMÉKFEJLESZTÉS, TURISZTIKAI HÁLÓZATOK KIALAKÍTÁSA

1.3.1. Intézkedés: Turisztikai fogadási feltételek javítása, szolgáltatásfejlesztés

Javasolt regionális intézkedés:

Az intézkedés célja:	A turisztikai fogadási feltételek javításához, szolgáltatásfejlesztéséhez kapcsolódó, elsősorban infrastrukturális fejlesztések.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Meglévő, magas minőségű kereskedelmi szálláshelyeken új szállásférőhelyek létesítése. (ÉAOP 2.1.2.) • Meglévő alacsonyabb kategóriájú kereskedelmi szálláshelyek kapacitásnövelése. (ÉAOP 2.1.2.) • Új, magas minőségű kereskedelmi szálláshelyek létesítése. (ÉAOP 2.1.2.) • A szálláshelyeken kínált szolgáltatások körének bővítése (ÉAOP 2.1.2.) • Kapcsolódó marketing tevékenység. (ÉAOP 2.1.2.) • Kapcsolódó, szükséges munkaerő képzése. (ÉAOP 2.1.2.) • Turistabarát környezet kialakítása (pl. kiemelt desztinációkhoz kapcsolódó parkolóhelyek, kiszolgáló létesítmények, stb.). (ÉAOP 2.1.1.) • Kishajókikötők fejlesztése. (ÉAOP 2.1.1.) • A turisták tájékozódását és a vonzerők látogathatóságát megkönnyítő a térségi és helyi információs rendszerek (táblák) kialakítása. (ÉAOP 2.1.1.) • On-line elérhetőséget biztosító Internet-alapú alkalmazások, kapcsolódó rendszertervezés és ITC beruházások. (ÉAOP 2.1.3.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága, turisták, látogatók.	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Önkormányzatok, önkormányzati társulások, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, térségi fejlesztési tanácsok, szakmai szervezetek, szövetségek és kamarák	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Vendégéjszakák számának növekedése (% , KSH) • Szálláshelyek kihasználtságának növekedése (% , KSH, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Idegenforgalomból származó bevételek emelkedése (Ft, KSH) • A régió GDP-jéből a turisztikai ágazat arányának növekedése (% , KSH) • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH)

1.3.2. Intézkedés: Turisztikai szervezeti és működési feltételek javítása

Javasolt regionális intézkedés:

Az intézkedés célja:	Az Észak-alföldi régióban működő turisztikai szervezetek hatékony működésének és együttműködésének elősegítése és a szakképzett munkaerő növelése.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Térségi és/vagy helyi desztinációs menedzsment szervezetek létrehozása és fejlesztése. (ÉAOP 2.1.3.) • Térségi és helyi turisztikai szervezet-, intézmény- és hálózatfejlesztés, turisztikai hálózatok és turisztikai értékesítési, marketing, információs és fejlesztési együttműködések (pl. klaszterek) fejlesztése. (ÉAOP 2.1.3., 1.1.2.) • Turisztikai termékfejlesztésben történő együttműködések támogatása, piaci rések feltárása. (ÉAOP 1.1.2.) • Turisztikai szakmai szervezetek és közép- és felsőfokú oktató-intézmények által kidolgozott és nyújtott közép- és felsőfokú valamint speciális, iskolarendszeren kívüli képzések lebonyolítása. 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága, turisták, látogatók.	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Önkormányzatok, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, turisztikai egyesületek, tourinform irodák, szakmai szervezetek, szövetségek és kamarák.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Együttműködésben kifejlesztett turisztikai termékek száma (db, EMIR) • Működő desztináció menedzsment szervezetek száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jéből a turisztikai ágazat arányának növekedése (% , KSH) • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH)

1.3.3. Intézkedés: Észak-magyarországi régió kínálatához kapcsolódó turisztikai termék és vonzerő minőségi fejlesztése**Javasolt regionális intézkedés:**

Az intézkedés célja:	Interregionális turisztikai hálózat kialakítása az Észak-magyarországi régióval közösen. A turisztikai hálózatosodás támogatása és a turisztikai desztinációk szervezeti, emberi erőforrásainak fejlesztése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Régiómarketing, koherens és integrált marketing és kommunikációs akciók, termékfejlesztési tervek megvalósítása. • Interregionális turisztikai klaszterek létrehozása az Észak-magyarországi régióval közösen. • Közös, komplex turisztikai csomagok kialakítása (pl. közös tematikus turisztikai utak, programok kialakítása, a meglévők összekapcsolása, turisztikai szervezetek

		együttműködéseinek fejlesztése stb.). • A programhoz kapcsolódó humán erőforrás-fejlesztés.
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága, turisták, látogatók.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Önkormányzatok, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, szakmai szervezetek, szövetségek és kamarák.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Működő, közös klaszter központ (db, EMIR) • Elérhető turisztikai szolgáltatások számának növekedése (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Idegenforgalomból származó bevételek emelkedése (Ft, KSH) • A régió turisztikai ágazatból származó GDP-jének növekedése (% , KSH)

1.3.4. Intézkedés: Konferencia-, üzleti-és rendezvényturizmus feltételének javítása

Javasolt regionális intézkedés:

Az intézkedés célja:		A konferencia- üzleti- és rendezvényturizmus fogadási feltételeinek javítása.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Események, rendezvények, konferenciák helyszíneinek infrastrukturális fejlesztése. (ÉAOP 2.1.1.) • Hazai és nemzetközi sportrendezvények, sportkonferenciák infrastrukturális feltételeinek javítása. (ÉAOP 2.1.1.) • Minőségi szolgáltatást nyújtó, magas színvonalú szálláshelyek alkalmassá tétele rendezvények, konferenciák tartására. (ÉAOP 2.1.2.) • Bemutató- és látogatóközpontok fejlesztése, konferenciatermek, kiállítások és rendezvények szervezésére alkalmas területek kialakítása. (ÉAOP 2.1.1., 2.1.2.) • Konferenciákhoz, rendezvényekhez kapcsolódó speciális marketing-tevékenység. (ÉAOP 2.1.1.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága, turisták, látogatók.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Önkormányzatok, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, turisztikai- és sportegyesületek, szakmai szervezetek, szövetségek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Lebonyolított rendezvények száma (db, EMIR/kedvezményezett) • Részvevők száma a rendezvényeken (fő, EMIR/kedvezményezett)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH) • A régió GDP-jéből a turisztikai ágazat arányának növekedése (% , KSH)

1.3.5. Intézkedés: Integrált és koherens regionális turisztikai marketingtevékenység fejlesztése

Javasolt regionális intézkedés:

Az intézkedés célja:		Összehangolt regionális marketing és promóciós tevékenység kialakítása.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikációs stratégia kidolgozása és megvalósítása. (ÉAOP 2.1.3.) • Régiómarketing eszközök fejlesztése. (ÉAOP 2.1.3.) • Turisztikai márkaképzés támogatása. (ÉAOP 2.1.3.) • Turisztikai információs és telekommunikációs rendszerek fejlesztése, minősítési és foglalási rendszerek összehangolása (ÉAOP 2.1.3.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága, turisták, látogatók.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, turisztikai egyesületek, tourinform irodák, szakmai szervezetek, szövetségek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A turizmusból származó bevételek növekedése a régióban (% , KSH) • Marketing kiadványok számának növekedése (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jéből a turisztikai ágazat arányának növekedése (% , KSH) • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH)

1.4. PRIORITÁS: A RÉGIÓ KULTURÁLIS ÉS KÖZÖSSÉGI INNOVÁCIÓINAK MEGALAPOZÁSA, FEJLESZTÉSE

1.4.1. Intézkedés: A gazdasági és regionális igényekhez illeszkedő, a régió oktatási vertikumára alapozott oktatási és képzési rendszerek fejlesztése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A gazdasági igényekhez és regionális szükségletekhez igazodó oktatási és képzési rendszerek fejlesztése.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • A piaci igényekre alapozott, TISZK-en kívüli regionális szak- és átképzési programok, intézmények infrastrukturális fejlesztése. (ÉAOP 4.1.1.) • Vállalati munkakultúra, szervezetfejlesztés, menedzserképzés, az egyén készségfejlesztését szolgáló nem formális nevelési, oktatási területek támogatása. (ÉAOP 1.1.2.) • Az oktatási intézmények és a gazdasági szereplők közötti együttműködések, képzési programok és infrastrukturális háttérük fejlesztése. (ÉAOP 1.1.2.) • Az elméleti tapasztalatok gyakorlatba való átültetése. (ÉAOP 1.1.2.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága, gazdasági társaságai.	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Oktatási és képzési intézmények, non-profit szervezetek, gazdasági társaságok.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Regionális szak- és átképzési programban résztvevők száma (fő, munkaügyi központok, OFA) • Szervezet- illetve készségfejlesztéseken átesettek száma (fő, EMIR) • A szakmát szerzettek számának növekedése (fő, KSH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Regisztrált munkanélküli-arány növekedésének lassulása (% , munkaügyi központok, KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A gazdasági igényekhez és regionális szükségletekhez igazodó oktatási és képzési rendszerek fejlesztése.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • TISZK-ek és a felsőfokú oktatási rendszer fejlesztése. (TIOP 1.1.1., 1.1.2., 1.3.1., TÁMOP 4. prioritás) • Az élethosszig tartó tanulás feltételeinek javítása. (TIOP 1.2.1.) • Tehetséggondozó kollégiumok fejlesztése. • Nyelvtanulás támogatása. (TÁMOP 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4.) • Informatikai készség és eszköz fejlesztés. (TÁMOP 2.1.2., 2.1.3., TIOP 1.1.2, 1.3.1.) 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Nevelési-oktatási színvonal romlásának megállítását támogató programok mind az alap-, közép- és felsőfokú oktatás esetén. (TÁMOP 2.2.1., 3.1.1, 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4., 3.1.8., 3.2.1., 4.1.2., 4.1.6.) • Technológiai intenzív szakok indítása. • Felsőfokú innováció-menedzsment képzés kialakítása és működtetése. (TÁMOP 4.2.1., 4.2.3.) • A felsőoktatás keretén kívüli innovációs szakképzés, tréning kialakítása és szervezése. • Felsőoktatási intézmények új tananyag, tanmenet kidolgozásának, taneszköz szükséglet beszerzésének, humán erőforrás szükséglet felmérésének és képzési eredmények hatástanulmány-készítésének támogatása. (TÁMOP 4.1.2., 4.1.6., TIOP 1.3.1.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Oktatási és képzési intézmények, non-profit szervezetek, gazdasági társaságok.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Innovációs szakképzésben, tréningen résztvevők száma (fő, EMIR) • Új tantervek száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptált tananyagok száma (db, EMIR)

1.4.2. Intézkedés: A régió kulturális, művészeti kreatív kezdeményezéseinek fejlesztése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A kulturális-kreatív kezdeményezések fejlesztése, a gazdaságban betöltött szerepének erősítése.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • A kreatív ipart megalapozó iskolán kívüli tehetséggondozás. (TÁMOP 3.2.5.) • Kulturális, művészeti, „kreatív” termékek előállításának, piacra jutásának elősegítése, értékesítésének, marketingtevékenységének támogatása. • A kreatív, kultúrával foglalkozó tantárgyak szerepének megerősítése. 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Önkormányzatok intézményei, non-profit szervezetek, gazdasági társaságok.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Kultúrával foglalkozó tantárgyak számának növekedése (db, kedvezményezett) • Kulturális, művészeti termékek száma (db, kedvezményezett)

	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Kulturális ismeretek növekedése (skála, kedvezményezettek)
--	--------------	--

1.4.3. Intézkedés: A régiós civil társadalom öfenntartó képességének növelése, együttműködéseinek megerősítése.

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A civil kezdeményezések támogatása, a civil szféra megerősítése, infrastrukturális háttérének fejlesztése.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> Civil szervezetek infrastrukturális háttérének fejlesztése. (ÉAOP 5.1.3.) Kapcsolódó, szükséges eszközök, berendezések beszerzése. (ÉAOP 5.1.3.) Kapcsolódó, regionális civil kezdeményezések, rendezvények, programok támogatása. (ÉAOP 5.1.3.) Kapcsolódó, szükségletalapú, adekvát szociális szolgáltatási rendszerek tervezése és előkészítése, különösen alapszolgáltatásokat nélkülöző területeken. (ÉAOP 5.1.3.) Kapcsolódó, lokális identitást erősítő programok támogatása, helyi, térségi közösségek kapcsolatrendszerének erősítése. (ÉAOP 5.1.3.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	A régió civil szervezetei.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Civil rendezvények számának növekedése (db, EMIR) Programokba bevont lakosság száma (fő, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Civil szervezetek számának növekedése (db, KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A régiós civil társadalom öfenntartó képességének növelése, kezdeményezéseik, együttműködéseik támogatása.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> Civil, önkéntes és közéleti létre nevelő programok /iskolai/, módszerek kidolgozása és megvalósítása. (TÁMOP 5.5.1., 5.5.2.) Civil szervezeteknek szolgáltató, azokat fejlesztő szervezetek képzési támogatása (TÁMOP 5.5.3.) Civilek és szervezeteiket tájékoztató műsorok, folyóiratok, kiadványok támogatása. (TÁMOP 5.5.1.) Regionális és kistérségi civil találkozók és fórumok támogatása. (TÁMOP 5.5.1.) Települési, ifjúsági önkormányzatok létrehozása, iskolai demokrácia megteremtése és fejlesztése. 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	

területek:		
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		A régió civil szervezetei.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Elért és bevont önkéntesek száma (db, EMIR) • Képzésben részt vett civil szervezeteknek szolgáltatók száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Civil szervezetek számának növekedése (db, KSH)

A stratégia 2. specifikus célja:

A RÉGIÓ TERMÉSZETI, KÖRNYEZETI RENDSZEREINEK KIALAKÍTÁSA, MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A KÖRNYEZET ÉRTÉKKÉNT VALÓ KEZELÉSE. („ÖKO-RÉGIÓ”)

2.1. PRIORITÁS: A RÉGIÓ KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK MEGÓVÁSA ÉS FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSE, BIZTONSÁGOS KÖRNYEZET MEGTEREMTÉSE

2.1.1. Intézkedés: A környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	Az egészséges települési környezet megteremtése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none">• 2000 lakos-egyenérték (LE) alatti települések korszerű szennyvízkezelésének támogatása (hagyományos és/vagy természetközeli technológián alapuló szennyvíztisztítási létesítmények, egyedi szennyvízelhelyezési létesítmények, közműpótló berendezések, szennyvízelvezető hálózat, folyékony kommunális hulladékok elhelyezése). (ÉAOP 5.1.2.)• Korszerűtlen vagy felhagyott, települési, szilárd hulladéklerakók (ISPA vagy Kohéziós Alap projektben nem szereplők), földmedrű folyékony hulladékfogadó helyek, állati hulladéktemetők rekultivációja. (ÉAOP 5.1.2.)• Illegális szilárd hulladéklerakók rekultivációja.• Urbanizációs légszennyezés és zajszennyezés-védelmi rendszerek fejlesztése (zaj- és porvédő erdősávok, zajvédő falak létesítése). (ÉAOP 5.1.2.)• Levegő és zajszennyezési mérőhálózat, települések zajtérképének elkészítése, zajvédelmi berendezések, eszközök telepítése, korszerűsítése.
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe. A szennyvízkezelés és hulladékrekultiváció esetében kiemelten a régió azon természeti területei, amelyek valamely környezeti elem szempontjából fokozottan érzékenyek, sérülékenyek vagy kiemelt védelem alatt állónak minősülnek (pl. Natura 2000, Érzékeny Természeti Területek, magas talajvízállású területek, felszín alatti vízbázisok szempontjából érzékeny területek, sérülékeny vízbázisok stb.). A zaj- és levegővédelem esetében kiemelten a régió főközlekedési útvonalai mentén fekvő települések és a nagyvárosok.
Célcsoport:	A régió lakossága
Kedvezményezetttek lehetséges köre:	Települési és megyei önkormányzatok, önkormányzati társulások, Magyar Közút Kht., területileg illetékes nemzeti park igazgatóságok, non-profit szervezetek

Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • EU-s kritériumoknak megfelelő szennyvízkezeléssel ellátott lakosok száma a 2000 LE alatti településeken (fő, KSH) • Környezetszennyezést okozó korszerűtlen hulladéklerakók számának csökkenése (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A tisztított szennyvíz arányának növekedése (% , KSH) • Megfelelő környezeti infrastruktúrával ellátott települések összalakosságának változása (% , KSH, KEOP)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	Az egészséges települési környezet megteremtése, az EU felé fennálló környezetvédelmi derogációs kötelezettségek teljesítése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • 2000 LE fölötti települések szennyvízkezelésének megoldása (szennyvíztisztító telepek létesítése, korszerűsítése, csatornahálózat kiépítése, hálózatra való rákötések támogatása, folyékonyhulladék szállítási és fogadási feltételeinek korszerűsítése, használt és kezelt vizek elhelyezése, szennyvíziszap újrahasznosítása). (KEOP 1.2.0.) • Korszerű hulladékgazdálkodás feltételeinek megteremtése (hulladéklerakók, hulladékégetők, veszélyes és állati hulladékok kezelése). (KEOP 1.1.1.) • ISPA vagy Kohéziós Alap projektben szereplő korszerűtlen települési szilárd hulladéklerakók rekultivációja (KEOP 2.3.0.) • Szelektív hulladékgyűjtés támogatása (gyűjtő, begyűjtő és előkezelő rendszerek). (KEOP 1.1.1.) • Szelektív hulladékgyűjtéshez kapcsolódó lakossági szemléletformáló akciók. (KEOP 6.1., 6.2.) • Az ivóvíz minőségének javítása különböző műszaki beavatkozással (víztisztítás-technológia, új vízbázisra való áttérés, regionális rendszerekhez csatlakozás) és vezeték-hálózati rekonstrukcióval. (KEOP 1.3.0.)
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe. A szennyvízkezelés esetében kiemelten a régió azon természeti területei, amelyek valamely környezeti elem szempontjából fokozottan érzékenyek, sérülékenyek vagy kiemelt védelem alatt állónak minősülnek (pl. Natura 2000, Érzékeny Természeti Területek, magas talajvízállású területek, felszín alatti vízbázisok szempontjából érzékeny területek, sérülékeny vízbázisok stb.). Az ivóvízminőség-javítás esetében az EU derogációs kötelezettség alá eső települések.
Célcsoport:	A régió lakossága
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Települési önkormányzatok, közszolgáltatást végző gazdasági társaságok.

Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A szennyvízcsatornával ellátott lakások arányának növekedése (% , KSH) • EU-szabványoknak megfelelő hulladéklerakóval rendelkező települések népességaránya a régióban (% , KSH, KvVM) • A képződött települési szilárd hulladék lerakott és újrahasznosított aránya (% , KSH, EMIR) • Környezetszennyezést okozó korszerűtlen hulladéklerakók számának csökkenése (db, EMIR) • EU-szabványoknak megfelelő minőségű ivóvízzel ellátott lakosok aránya a régióban (% , KSH, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Megfelelő környezeti infrastruktúrával ellátott települések összlakossága (% , KSH/KEOP) • A tisztított szennyvíz arányának növekedése (% , KSH)

2.1.2. intézkedés: A környezetbiztonság javítása

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió lakossága, valamint gazdasága számára a biztonságos környezeti feltételek kialakítása.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Belvízzel való gazdálkodás infrastruktúrájának fejlesztése, aszály elleni védekezés (vízviisszatartás, vízpótlás, vízátervezés). (ÉAOP 5.1.2.) • Bel- és külterületi belvízvédelem, belvízrendezés, tározórendszerek kialakítása. (ÉAOP 5.1.2.) • Felszíni csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése, felújítása, tározórendszerek kialakítása. (ÉAOP 5.1.2.) • Vízfolyások mentén előforduló veszélyes partfalak védelme. • vízminőség-védelemi fejlesztések, szennyező források kizárása (ÉAOP 5.1.2.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe, elsősorban a mélyebb fekvésű és a belvízzel jelentősebben veszélyeztetett belvíz-öblözetek.	
Célcsoport:	A régió lakossága, a régióban folyó gazdasági tevékenység résztvevői	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Települési önkormányzatok, területileg illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Belvízvédelemmel ellátott területek nagysága (ha, EMIR) • Kiépített vízviisszatartó tárolókapacitás nagysága (m³, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A belvizek által okozott károk csökkenése (millió Ft, ÖTM) • Az aszálykárok csökkenése a mezőgazdaságban (millió Ft, FVM)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés tartalma:	A régió lakossága, valamint gazdasága számára a biztonságos környezeti feltételek kialakítása.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Árvízvédelemhez kapcsolódó fejlesztések, (töltésvédelem, árvízi tározók, támfalak stb.) a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése alapján (KEOP 2.1.1., KEOP 2.1.2.) • Vízyűjtőre kiterjedő vízgazdálkodási monitoring-rendszer kiépítése és működtetése (árvízi és a határon túli szennyeződések mérésére vonatkozó folyamatos monitoring, VKI végrehajtása) (KEOP 2.2.2., KEOP 2.5.0.) • Vízyűjtő gazdálkodási tervek, árvízi kockázati térképezés (KEOP 2.5.0.) • vízminőség-védelmi fejlesztések, komplex vízvédelmi beruházások (holtág-, meder-rehabilitáció, vízszintszabályozás, ökológiai szabályozás stb.). (KEOP 2.2.1.) • Szennyezett területek kármentesítése (KEOP 2.4.0.) • Belvízvédelmi infrastruktúra fejlesztése mezőgazdasági területeken (ÚMVP 1.2.5.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe, elsősorban a Tisza és mellékfolyói vízgyűjtő területeihez tartozó területek.	
Célcsoport:	A régió lakossága, a régióban folyó gazdasági tevékenység résztvevői	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Települési önkormányzatok, területileg illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok, gazdálkodó szervezetek, vízgazdálkodási társulatok	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Árvíz kár ellen kielégítően (előírások szerint) védett lakosok száma és aránya az érintettek számához viszonyítva (%/EMIR) • Kármentesített földtani közeg térfogata (ezer m³, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Az árvizek által okozott károk csökkenése (millió Ft, ÖTM, KVVM) • Az aszálykárok csökkenése a mezőgazdaságban (millió Ft, FVM) • A jó állapotot elért víztestek aránya felszíni és felszín alatti víztestek vonatkozásában (%/EMIR)

2.1.3. intézkedés: Ökológiai rendszerek védelme

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió ökológiai rendszereinek, helyi és országos jelentőségű védett természeti területeinek és értékeinek védelme, állapotának megőrzése és javítása. A biológiai változatosság hosszú távú fennmaradásának biztosítása. Az ökológiai rendszerek védelmét szolgáló korszerű, komplex
--------------------------	--

		és a helyi adottságokhoz igazodó vízgazdálkodás kialakítása.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 területek védelme, kezelése. (KEOP 3.1.1.) • Erdőtelepítés (természetvédelmi és védelmi rendeltetésű erdők, őshonos fa- és cserjefajokkal, többszintes erdősávokkal). (ÚMVP 2.2.1., KEOP 3.1.1., KEOP 3.1.2., KEOP 3.1.3.) • Vízbázis védelemi program megvalósítása, ivóvízbázis védelem. (KEOP 2.2.3.) • Országos és helyi jelentőségű védett természeti értékek megőrzése és fenntartható kezelése, állapotának javítása és bemutatása. (KEOP 3.1.1., KEOP 3.1.2., KEOP 3.1.3.) • Tájvédelem, tájgazdálkodás, tájrehabilitáció (beleértve a holtágakat). (KEOP 2.1.3., KEOP 2.2.1.) • Talajvédelem. (ÚMVP 1.2.5.) • Természetközeli és degradált élőhelyek megőrzése, rekonstrukciója. (KEOP 3.1.1., KEOP 3.1.2., KEOP 3.1.3.) • Komplex országos és regionális vízgyűjtő-gazdálkodási rendszerek fejlesztése: vízhiányos területekre felszíni vízátervezés, vízpótlás, termelésbiztonság növelése, öntözés, ártéri gazdálkodás, holtág-rehabilitáció, stb., kapcsolódva a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése intézkedéseivel. (KEOP 2.1.3.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Területileg illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok, települési önkormányzatok és társulásaik, természetvédő társadalmi és non-profit szervezetek, gazdasági társaságok, vízgazdálkodási társulatok, nemzeti park igazgatóságok, állami erdőgazdasági zrt-k.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Élőhely helyreállításával, fejlesztésével érintett területek nagysága (ha, EMIR) • Természetközeli erdő- és mezőgazdálkodás feltételeit kielégítő területek nagysága (ha, EMIR) • Korszerű vízgazdálkodási programmal fejlesztett területek nagysága (ha, EMIR) • Az őshonos fafajokat tartalmazó erdőterületek arányának növekedése (% , nemzeti park igazgatóságok)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A megfelelő állapotú vizes élőhelyek arányának növekedése (ha, nemzeti park igazgatóságok)

2.1.4. intézkedés: A környezettudatos társadalom kialakítása a régióban

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió lakossága és a döntéshozók környezeti tudatosságának növelése, a környezeti információk
--------------------------	---

		hozzáférhetőségének javítása. Az oktatás és képzés rendszerében a környezetvédelmi szemlélet erősítése, intézményi fejlesztése.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Környezeti oktatási-nevelési programok. (TÁMOP 2.4., TÁMOP 2.5., TÁMOP 2.6., TÁMOP 2.8.) • Erdei iskolák létesítése, infrastrukturális fejlesztése, kapcsolódó tananyagfejlesztés. (KEOP 3.3.0.) • Környezetvédelmi képzés az ellenőrző szervek számára (rendőrség, hatóságok, igazgatás stb.). (KEOP 6.1.3.) • Regionális és célcsoportokra irányuló környezetvédelmi szemléletformáló akciók. (KEOP 6.1., KEOP 6.2.) • Regionális környezetvédelmi együttműködés elősegítése a régió civil szervezetei és a környezetvédelmi hatóságok, szervezetek között (pl. környezeti információs rendszer fejlesztése és működtetése, pollenjelentések, környezeti értékek megismertetése, közérthető formában feldolgozása és publikálása stb.). (KEOP 6.1., KEOP 6.2.) • Környezeti információs adattárházak és környezet-állapotértékelő központok létrehozása, környezeti állapotfelmérések.
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Nemzeti Park Igazgatóságok, ÁNTSZ, önkormányzatok, non-profit szervezetek, oktatási intézmények, képző központok, költségvetési szervek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Központi környezetvédelmi képzésben, szemléletformálásban részesített lakosok aránya (%. KSH, EMIR) • 1000 iskoláskorú tanulóra jutó erdei iskolák számának növekedése a régióban (db, KSH, EMIR) • A támogatott környezeti információs adatbázisokat használók száma a régióban (fő, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Energiaintenzitás (egységnyi GDP-re vetített energiafelhasználás) (kgoe/1000 Euro, EMIR)

2.2. PRIORITÁS: KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOKRA ÉPÜLŐ GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉGEK KÖRNYEZETI SZEMPONTBÓL FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSE

2.2.1. intézkedés: Környezettechnológiai ipar megteremtése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió környezetvédelmi együttműködéseinek, környezetvédelmi klaszterek kialakulásának elősegítése.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Környezetvédelmi klaszterek kiépítése, hulladékfeldolgozásban és megújuló energiatermelésben érintett vállalatok, rendszerek egymásra épülésének (egymáshoz kapcsolódásának) támogatása, regionális környezetvédelmi K+F együttműködések. (ÉAOP 1.1.2.) • Környezettechnológiai transzfer tevékenység ösztönzése. (ÉAOP 1.1.3.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága, gazdasági szervezetei.	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok, környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, oktatási és kutatóintézmények, önkormányzatok.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Környezetvédelmi klaszterek számának növekedése (db, EMIR) • Környezetvédelmi kutatások eredményeként született szabadalmak száma (db, Magyar Szabadalmi Hivatal) • A transzfertevékenység eredményeképpen környezettechnológiai újításokat alkalmazó vállalkozások/szervezetek száma. (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A környezetvédelmi ipar regionális foglalkoztatásban játszott szerepének növekedése (% , KSH, Munkaügyi központ) • A környezetvédelmi klaszterekben együttműködő vállalkozások árbevételének növekedése (% , EMIR) • A régió GDP-jének növekedése (% , KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	Az ipari és mezőgazdasági termelésben a környezetbarát technológiák és minőségbiztosítási rendszerek elterjesztése az Észak-alföldi régióban.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Környezetkímélő, anyag és energiatakarékos ipari és mezőgazdasági termelési technológiák és termékrendszerek elterjesztése, technológiai modernizáció. (KEOP 2.1.1., KEOP 2.1.4., ÚMVP 2.1.4.) • Hulladék-előkészítéshez, -feldolgozáshoz, -kezeléshez

		kapcsolódó beruházások (pl. hulladékudvarok és feldolgozók kiépítése, technológiai modernizációja, minőségbiztosítási rendszereinek kiépítése) támogatása. (GOP 2.1.1., GOP 2.2.2.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága, gazdasági társaságok.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Gazdasági társaságok, szövetkezetek, egyéni vállalkozók.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A támogatás eredményeképpen környezetkímélő technológiákat alkalmazó vállalkozások arányának növekedése (db, EMIR) • Az egységnyi energiafelhasználásra jutó vállalati bruttó hozzáadott érték növekedése a támogatott vállalatoknál (% , EMIR) • A megtakarított hulladék mennyisége (t, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A települési hulladék mennyisége a kezelés módja szerint (Anyagában hasznosított vagy komposztált / Termikusan hasznosított / Égetett / Lerakott) egy főre jutó mennyisége (kg/fő/év, EMIR)

2.2.2. intézkedés: Megújuló és alternatív energiahordozók arányának növelése a régió energiatermelésében, az energiahatékonyság növelése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A kimerülőben lévő fosszilis energiahordozókból előállított energia folyamatos kiváltása a megújuló és alternatív energiaforrások arányának növelésével. Az energiahatékonyság növelése a régióban.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Biomassza alapú energiahordozók megtermelésének és felhasználásra történő előkészítésének támogatása. (ÚMVP 5.3.1.) • A megújuló és alternatív energiát hasznosító, térségi energiaellátás fejlesztése, villamos energiát termelő erőművek blokkjainak átalakítása, bővítése megújuló/alternatív energiahordozókat felhasználó üzemre. (KEOP 4.1.) • Helyi igényekre alapuló megújuló vagy alternatív energiaforrást hasznosító energiatermelés, tanyák villamosítása megújuló vagy alternatív energiaforrások felhasználásával. (KEOP 4.1.) • Távfűtő rendszerek modernizálása, alkalmasság tétele a megújuló energiahordozók fogadására. (KEOP 4.1.) • A megújuló és alternatív energiahordozók felhasználására vonatkozó kutatás-fejlesztési programok valamint, a programokban résztvevő vállalkozások és szervezetek együttműködésének támogatása. (GOP

		<p>1.1.1., ÉAOP 1.1.2.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biológiai eredetű üzemanyagok előállításának támogatása és részesedésének növelése (KEOP 4.2.). • Energiahatékonysági fejlesztések támogatása (pl. épületek, intézmények energetikai korszerűsítése, technológiák korszerűsítése, hulladék hő hasznosítása stb.). (KEOP 5.1.) • Távhőrendszerek korszerűsítése. (KEOP 5.1., KEOP 5.2.) • A megtermelt energia hasznosításának elősegítése, a települési energiarendszerek átépítése alternatív és megújuló energia befogadására. (KEOP 4.1., KEOP 5.1.) • Energia-racionalizálással kapcsolatos települési-lakóközösségi kisebb volumenű beruházások (pl. közösségi célú kazánházak megújítása, alkalmassá tétele megújuló energiaforrások használata stb.) (KEOP 4.1., KEOP 5.1.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe. Biomassza alapú energiahordozók előállítása esetén kiemelten az élelmiszeripari termelésre nem, vagy korlátozottan alkalmas és szántó művelésből várhatóan kivonandó területek.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Önkormányzatok, gazdasági társaságok, egyéni vállalkozók, szövetkezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Megújuló energiabázisú villamos energiatermelés növekedése (GWh/év, EMIR) • Megújuló energiafelhasználás növekedése (PJ/év, EMIR) • Energetikai célú ültetvények nagyságának növekedése (ha, ÜMVP)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Üvegház-hatású gázok kibocsátásának csökkenése (kt/év, EMIR)

2.2.3. intézkedés: Természeti és környezeti értékekre alapozott turizmus fejlesztése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A természeti értékek fejlesztését és fenntartható turisztikai hasznosítását lehetővé tevő természet közeli turizmus feltételrendszerének a kialakítása.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Természeti értékekre alapozott öko-, aktív turizmus fejlesztése, kiemelten a kerékpáros turizmus, természetjárás fogadási feltételrendszerének kialakítása, fejlesztése. (ÉAOP 2.1.1.) • Euro-velo kerékpárút-hálózathoz csatlakozó vagy az Országos Területrendezési Tervben szereplő nyomvonalba illeszkedő kerékpárút-hálózat, valamint ezen hálózatokhoz és a turisztikai hálózatokhoz kapcsolódó regionális kerékpárutak kialakítása, fejlesztése. (ÉAOP 2.1.1.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Örökségvédelem szempontjából jelentős természeti értékek védelmére, megőrzésére és bemutatására irányuló fejlesztések (tanösvények, bemutató területek, közcélú természeti területek, parkok, botanikus kertek, kastélyparkok, kalandparkok, növény- és állatkertek, természeti értékek, natúrparkok, madár-megfigyelőhelyek stb.), a hozzájuk kapcsolódó rekreációs szolgáltatások (pl. pihenőközpontok, kiszolgáló létesítmények kialakítása stb.), kapcsolódó tudatformáló és marketing akciók támogatása. (ÉAOP 2.1.1.) • Vízi turizmus infrastrukturális feltételrendszerének kialakítása (szabadvízi strandok fejlesztése, turisztikai célú vízi közlekedést kiszolgáló kikötőhálózat összehangolt fejlesztése). (ÉAOP 2.1.1.) • Turisztikai célú kisvasúti vonalak fejlesztése, járműállományának, várók és megállók korszerűsítése. (ÉAOP 2.1.1.) • Magas minőségű kereskedelmi szállásférőhelyek kialakítása, bővítése, szolgáltatások fejlesztése. (ÉAOP 2.1.2.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe, elsősorban üdülőkörzetek és üdülőkörzeten kívüli, de idegenforgalmi adottságokkal rendelkező települések.	
Célcsoport:	A régióba érkező turisták, illetve a régión belüli lakosság.	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Nemzeti park igazgatóságok, önkormányzatok, önkormányzati társulások, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, költségvetési szervek és intézményeik, MÁV Zrt., erdőgazdaságok.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Támogatásból kiépített/felújított öko-, aktív turisztikai vonzerők száma (db, EMIR) • Az 1.000 főre jutó, kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számának növekedése (db, KSH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák havonkénti százalékos megoszlásának relatív szórása (% , KSH) • Az 1.000 lakosra jutó vendégéjszakák számának relatív szórása települési szinten a kereskedelmi szálláshellyel rendelkező érintett településeken (% , KSH) • A régióban eltöltött belföldi és külföldi vendégéjszakák számának növekedése (% , KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A természeti értékek fejlesztését és fenntartható turisztikai hasznosítását lehetővé tevő természet-közeli turizmus feltételrendszerének kialakítása.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Természeti értékekre alapozott öko-, aktív és természet közeli turizmus fejlesztése, kiemelten a horgász- és lovas

		<p>turizmus, természeti és erdei turizmus fogadási feltételrendszerének kialakítása, fejlesztése. (ÚMVP 3.1.3.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Euro-velo kerékpárút-hálózatba tartozó kerékpárutak építése és kapcsolódó szolgáltatások (biztonságos kerékpármegőrzés, kerékpárkölcsonzó helyek) fejlesztése. (Hazai forrású pályázati rendszerek) • Falusi örökséghez kapcsolódó agro-turizmus feltételrendszerének fejlesztése. (ÚMVP 3.1.3.) • Falusi turizmushoz kötődő magán szálláshelyek fejlesztése, szolgáltatások bővítése. (ÚMVP 3.1.3.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régióba érkező turisták, illetve a régión belüli lakosság.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Nemzeti park igazgatóságok, önkormányzatok, természetes személyek, mikro-, kis-, és középvállalkozások.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Az 1.000 főre jutó, magán szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számának növekedése (db, KSH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió turizmusának részesedése a régió GDP-jéből (% , KSH)

A stratégia 3. specifikus célja:

A RÉGIÓBAN AZ EGÉSZSÉGES ÉLET LEHETŐSÉGEINEK BIZTOSÍTÁSA, A KAPCSOLÓDÓ ENDOGÉN POTENCIÁL HASZNOSÍTÁSA. („EGÉSZSÉGES-RÉGIÓ”)

3.1. PRIORITÁS: A LAKOSSÁG EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTÁNAK JAVÍTÁSA

3.1.1. Intézkedés: Az egészségügyi ellátórendszer helyi szükségletekhez történő igazítása

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	Az Észak-alföldi régióban élő lakosság egészségi állapotának javítása az egészségügyi ellátórendszer helyi szükségletekhez történő igazításával.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none">• Egészségügyi alapellátást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése. (ÉAOP 4.1.2.)• Önálló, egészségügyi járóbeteg-szakellátást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése. (ÉAOP 4.1.2.)• Kapcsolódó egészségügyi gép-, műszer-, eszközbeszerzés. (ÉAOP 4.1.2.)	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	Az egészségügyi szolgáltatásokat igénybe vevők köre.	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Egészségügyi intézmények és fenntartók.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none">• Minőségi alapellátással ellátottak száma (fő, EMIR)• Minőségi járóbeteg-szakellátással ellátottak száma (fő, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none">• Szakrendeléből más analóg szakrendelésekre továbbküldöttek aránya (% , EMIR)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	Az Észak-alföldi régióban élő lakosság egészségi állapotának javítása az egészségügyi ellátórendszer helyi szükségletekhez történő igazításával.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none">• Új járóbeteg-szakellátó intézmények/központok kialakítása. (TIOP 2.1.)• Egészségügyi fekvőbeteg ellátó intézményekhez kapcsolódó járóbeteg-szakellátás infrastrukturális fejlesztése. (TIOP 2.2.)• Fekvőbeteg ellátó intézmények fejlesztése. (TIOP 2.5., 2.7.)• Kapcsolódó gép-, műszer-, eszközbeszerzés és informatikai fejlesztések (TIOP 2.1., 2.2., 2.5., 2.7.)• Sürgősségi betegellátás fejlesztése. (TIOP 2.3., 2.4., 2.10.)• Onkológiai fejlesztések. (TIOP 2.6.)• Időskori ellátások, geriátriai szakkórházak fejlesztése.

		<ul style="list-style-type: none"> Hospice ellátás fejlesztése. Ápolási, házi szakápolási rendszer fejlesztése.
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		Az egészségügyi szolgáltatásokat igénybe vevők köre
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Egészségügyi intézmények és fenntartóik.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Járóbeteg-szakellátást 25 percen túl elérő települések száma (db, EMIR) 15 percen belüli kiérkezések aránya (% , EMIR) Nagy értékű gép-műszerek átlag életkora (év, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Szakrendeléből más analóg szakrendelésekre továbbküldöttek aránya (% , EMIR) Egynapos sebészeti beavatkozások számának növekedése (db, EMIR)

3.1.2. Intézkedés: Megelőzés, mozgáskultúra fejlesztése, rehabilitáció feltételeinek javítása

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:		Az Észak-alföldi régióban élő lakosság egészségi állapotának javítása a megelőzés, mozgáskultúra fejlesztés és a rehabilitáció feltételeinek javításával.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> Rehabilitációhoz kapcsolódó intézményfejlesztés (regionális rehabilitációs hálózat fejlesztése, regionális rehabilitációs központ fejlesztése, járóbeteg rehabilitációs és fizioterápiás központok fejlesztése). (ÉAOP 4.1.2.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek, egészségügyi szolgáltatók, valamint szociális intézmények és fenntartóik.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Rehabilitációs ellátással elért lakosság száma (fő, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Várható élettartam növekedése (év, KSH) Táppénzes napok számának csökkenése (% , KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:		Az Észak-alföldi régióban élő lakosság egészségi állapotának javítása a megelőzés, mozgáskultúra fejlesztés feltételeinek javításával.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> Komplex betegségmegelőző központok infrastruktúrájának megteremtése és fejlesztése. Lakosság közeli szűrőprogramok támogatása. (TÁMOP 6.1.3.) A tömegsport és a diáksport fejlesztése, a lakosság szabadidős, rekreációs sporttevékenységének ösztönzése,

		<p>egészségmegőrző centrumok fejlesztése, iskolai tornatermek lakosság számára is használhatóvá tétele. (TÁMOP 5.2.5)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komplex egészségnevelési, felvilágosító programok kidolgozása és megvalósítása, egészséges életmód elemeinek terjesztése. (TÁMOP 6.1.2.) • Iskolai programokba mentálhigiénés szakemberek rendszeres bevonása, egészségnevelési multimédiás eszközök készítése és iskolai tantervekbe illesztése. (TÁMOP 6.1.2.) • Drog- és alkohol prevencióhoz és szenvedélybetegek ellátásához kapcsolódó intézmények fejlesztése, programok támogatása. (TÁMOP 5.2.5) • Települési, kistérségi egészségtervek, egészségi állapot felmérések készítése. (TÁMOP 6.1.2.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek, egészségügyi, oktatási és szociális intézmények.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Egészségügyi szűréseken, felvilágosító programokon, tanácsadáson részt vettek száma (fő, kedvezményezettek) • Kiszűrtek arányának növekedése (% , kedvezményezettek)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Várható élettartam növekedése (év, KSH) • Káros szenvedéllyel élők számának csökkenése (fő, KSH)

3.2. PRIORITÁS: A RÉGIÓ POTENCIÁLJÁRA, TERMÉSZETI ADOTTSÁGAIRA ALAPOZOTT KOMPLEX EGÉSZSÉG-VERTIKUM KIALAKÍTÁSA

3.2.1. Intézkedés: Egészségiparhoz kötődő kutatás-, termék és vállalkozásfejlesztések támogatása

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió termálvíz-készletére alapozott komplex egészség-vertikum kialakítása az egészségiparhoz kötődő K+F, és termék fejlesztések által.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • K+F eredmények piacra jutásának támogatása. (ÉAOP 1.1.2.) • Együttműködések támogatása a régió-specifikus termék- és technológiafejlesztésében (gyógytermékek, biotermékek, termálvízből előállítható termékek stb.). (ÉAOP 1.1.2.) • Egészségvertikumhoz kapcsolódó kísérleti jellegű fejlesztések (ÉAOP 1.1.3.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága.	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Gazdasági társaságok, oktató- és kutató központok, szakmai szervezetek.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A K+F eredmények piacra jutásában támogatott vállalkozások száma (db, EMIR) • Kifejlesztett termékek, szolgáltatások száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A K+F tevékenységek arányának növekedése a GDP-ből (% , KSH) • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió termálvíz-készletére alapozott komplex egészség-vertikum kialakítása az egészségiparhoz kötődő K+F, és termék fejlesztések által.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Kutatás-fejlesztéshez, innováció-ösztönzéshez kapcsolható infrastrukturális és technológiai fejlesztések. (GOP 1.3.2.) • Humán innovációs fejlesztések, módszertani kutatások támogatása az egészségügy területén. (GOP 1.3.1) • Innovatív terápiás eljárások kidolgozása, alkalmazásának elősegítése. • Az egészségvertikumhoz kapcsolódó, nemzetközi kutatási programokban való kutatói részvétel támogatása. • Pharmainnováció elősegítése. • Gyógynövény-termesztésre alapozott gyógyhatású készítmények, kozmetikumok gyártásának elősegítése. 	

Földrajzi terület:	beavatkozási	A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Gazdasági társaságok, oktató- és kutató központok, szakmai szervezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Megvalósult K+F projektek alapján kifejlesztett termékek, szolgáltatások száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> A K+F tevékenységek arányának növekedése a GDP-ből (% , KSH) A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH)

3.2.2. Intézkedés: Egészséghez kapcsolódó képzési rendszerek kialakítása

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió adottságaira alapozott komplex egészség-vertikum kialakítása a kapcsolódó képzési rendszer fejlesztése által.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> TISZK-en kívüli egészségügyi és turisztikai szakképzés támogatása, infrastruktúrájának fejlesztése. (ÉAOP 4.1.1.) 	
Földrajzi terület:	beavatkozási	A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Önkormányzatok, non-profit szervezetek, non-profit gazdasági társaságok.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Szakképzési programban résztvevők száma (fő, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Egészségügyi, turisztikai szakképzettséggel rendelkezők arányának növekedése (fő, EMIR)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió adottságaira alapozott komplex egészség-vertikum kialakítása a kapcsolódó képzési rendszer fejlesztése által.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> Egészségügyi humán erőforrás monitoring rendszer kialakítása. (TÁMOP 6.2.1.) Új, hiányszakmákhoz kapcsolódó szakmai képzések indítása (rehabilitációs, sürgősségi stb.), átképzések szakmai anyagainak kifejlesztése. (TÁMOP 6.2.2.) 	
Földrajzi terület:	beavatkozási	A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Önkormányzatok, non-profit szervezetek, non-profit gazdasági társaságok.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Szakképzési programban résztvevők száma (fő, EMIR, kedvezményezett)

	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A lakosság egészségügyi iskolai végzettségének emelkedése (skála, KSH)
--	--------------	--

3.2.3. Intézkedés: Egészség-turizmus feltételrendszerének fejlesztése, valamint komplex turisztikai, egészségmegőrző és -fenntartó termékek kialakítása

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:		A régió termálvíz-készletére alapozott komplex egészség-vertikum kialakítása, az egészség-turizmus fejlesztése.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Termál- és gyógyfürdők korszerűsítése, bővítése, infrastruktúrájának fejlesztése, fedett területeik növelése. (ÉAOP 2.1.1.) • Komplex gyógy- és termál-turisztikai termékek és szolgáltatások fejlesztése, komplex programcsomagok kialakítása. (ÉAOP 2.1.1.) • Rekreációs parkok kialakítása, fejlesztése. (ÉAOP 2.1.1.) • Kiegészítő szolgáltatások fejlesztése (pl. gyógyvízhez kapcsolódó gyógyászati szolgáltatások kialakítása, továbbfejlesztése, kórházi háttérű, gyógyvízre alapozott ellátások bővítése, fejlesztése stb.). (ÉAOP 2.1.1.) • A turisztikai és az egészségügyi szolgáltatások komplex, együttes fejlesztése (pl. rehabilitációs központhoz tartozó turisztikai fejlesztések). (ÉAOP 2.1.1.)
Földrajzi területek:	beavatkozási	A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága, turisták, látogatók.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Önkormányzatok, önkormányzati intézmények, önkormányzati társulások, szövetségek, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Vendégéjszakák számának növekedése (% , KSH) • Átlagos tartózkodási idő hosszának a növekedése (nap, KSH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Szálláshelyek kihasználtságának növekedése (% , KSH, EMIR) • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH) • A régió GDP-jéből a turisztikai ágazat arányának növekedése (% , KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:		A régió termálvíz-készletére alapozott komplex egészség-vertikum kialakítása, az egészség-turizmus finanszírozási feltételrendszerének fejlesztése.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Kezelésekhez, gyógyászati szolgáltatásokhoz kapcsolódó finanszírozási rendszer átstrukturálása. • A munkavállalói és a munkaadói oldali járulékok mérséklésével az egészségügyi szűrések biztosítása.

Földrajzi területek:	beavatkozási	A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága, turisták, látogatók.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok, önkormányzati intézmények, önkormányzati társulások, szövetségek, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Támogatott kezeléseken résztvevők számának növekedése (fő, TB, KSH) • Értékesíthető gyógykezelések számának növekedése (db, KSH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH)

A stratégia 4. specifikus célja:

IV. A RÉGIÓ VERSENYELŐNYEIRE ALAPOZOTT PIACVEZÉRELT ÉS INNOVÁCIÓ-ORIENTÁLT AGRÁRVERTIKUM KIALAKÍTÁSA. („AGRÁR-RÉGIÓ”)

4.1. PRIORITÁS: A MEZŐGAZDASÁG REGIONÁLIS ADOTTSÁGOKHOZ ÉS PIACI IGÉNYEKHEZ IGAZODÓ ÉLELMISZERIPARI CÉLÚ FEJLESZTÉSE

4.1.1. Intézkedés: Korszerű, intenzív mezőgazdasági termelőrendszerek kialakítása, agrár- és élelmiszeripari termékek feldolgozottsági fokának növelése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió mezőgazdasági termékeinek előállításához és élelmiszeripari célú feldolgozásához kapcsolódó infrastrukturális, technológiai, minőségügyi-élelmiszerbiztonsági, informatikai és humán feltételek javítása
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none">• Régióspecifikus birtokrendezés és földhasználat kialakítása.• Termelő infrastruktúra fejlesztése. (ÚMVP 3.1.2.)• Mezőgazdasági úthálózat karbantartása, fejlesztése. (ÚMVP 3.1.2.)• Állattartó telepek kialakítása, korszerűsítése. (ÚMVP 3.1.2.)• Mezőgazdasági belvízelvezető rendszerek felújítása, karbantartása és fejlesztése. (ÚMVP 3.1.2.)• A növénytermesztéshez, kertészethez kapcsolódó műszaki-technológiai korszerűsítés. (ÚMVP 3.1.2.)• Az állattenyésztési tevékenység, halgazdálkodás feltételeinek javítása, műszaki-technológiai korszerűsítése. (ÚMVP 3.1.2.)• Halastavak kialakítása.• Környezeti és ágazat specifikus minőségbiztosítás, élelmiszerbiztonság kialakítása.• Minőségügyi infrastrukturális fejlesztések.• Minőségbiztosítási tanúsítványok megszerzését elősegítő fejlesztések támogatása.• Élelmiszerbiztonsághoz, növény- és állategészségügyi higiéniahoz kapcsolódó fejlesztések. (ÚMVP 3.1.1.4.)• Állati és növényi eredetű hulladékok előírásszerű gyűjtése, tárolása, hasznosítása. (ÚMVP 3.1.2.)• Élelmiszeripari információs rendszerek fejlesztése.• Termékpályák kialakítása.• Agrárgazdasághoz kötődő humán erőforrás és humán infrastruktúra-fejlesztés. (ÚMVP 3.1.1.)

		<ul style="list-style-type: none"> Regionális szaktanácsadói hálózat kialakítása, működtetése, kapcsolódó humán erőforrás és humán infrastruktúra-fejlesztés. (ÚMVP 3.1.1.)
Földrajzi beavatkozási területek:		Kiemelkedő termőhelyi adottsággal rendelkező területek.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezett lehetséges köre:		A régióban székhellyel vagy telephellyel rendelkező mezőgazdasági termelők, gazdasági társaságok.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> A támogatott vállalkozások beruházási értékének volumene (Ft, MVH) Minőségbiztosítási tanúsítványt szerzett vállalkozások arányának növekedése (db, MVH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Az élelmiszergazdaság exportjának növekedése (% , KSH) Az élelmiszergazdaság regionális GDP-hez történő hozzájárulásának növekedése (Ft, KSH)

4.1.2. Intézkedés: Régióspecifikus termékek előállításának elősegítése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Az intézkedés célja:	A régióspecifikus termékek előállításának, piacra jutásának elősegítése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> Tájjellegű agrártermékek feldolgozása, helyi eredetű biotermékek, allergiamentes élelmiszerek előállításának támogatása. Helyi erőforrásokra épülő mezőgazdasági és kézműves termékekkel foglalkozó mikro- vállalkozások és KKV-k támogatása. (ÚMVP 3.3.1.) Helyi termék klaszter-hálózatok, termékpályák kialakítása. A tájjellegű, régióspecifikus termékek regisztrálása, védjegyztetése, eredetvédelmének segítése. (ÚMVP 3.3.1.) A térségi termelők számára felállított minőségbiztosítási tanúsítványok megszerzésének támogatása, minőségellenőrző, tanúsító rendszer kialakítása. Alternatív, helyi adottságokhoz igazodó gazdálkodásra, biogazdálkodásra való átállás támogatása, öko-üzemek kialakításának támogatása. Közös termelői, beszerzői, értékesítési szervezetek megerősítése, támogatása régióspecifikumok, tájjellegű, „tisza termékek” előállítása, feldolgozása, értékesítési csatornák fejlesztése. A „falusi vendéglátás” fejlesztését elősegítő tevékenységek. (ÚMVP 3.3.1.)
Földrajzi beavatkozási területek:	A táji adottságokhoz igazodó termékek előállításának optimális adottságokat kínáló területek

Célcsoport:	A régió mezőgazdasági termelői, vállalkozásai	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Egyéni mezőgazdasági vállalkozások és gazdasági társaságok, kamarák, őstermelők, TÉSZ-ek, termelői csoportok.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Védjegyzetett tájjellegű, régióspecifikus termékek számának növekedése a régióban (db, MVH) • Egyedi, tájjellegű termékek előállításával foglalkozó vállalkozások számának növekedése (db, MVH) • A támogatott vállalkozások által elért árbevétel növekedése (% , MVH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Az élelmiszeripar exportjának növekedése (% , KSH) • Az élelmiszeripar regionális GDP-hez történő hozzájárulásának növekedése (Ft, KSH)

4.1.3. Intézkedés: Élelmiszeripari termékek logisztikájának fejlesztése és piacra jutásának elősegítése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	Agrárlogisztika multimodális feltételeinek, a tárolás, raktározás feltételeinek javítása, az agrármarketing ösztönzése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Raktározást, értékesítést elősegítő logisztikai fejlesztések. (ÚMVP 3.1.2.) • Raktárak, magtárak, hűtőházak kialakítása, korszerűsítése, technológiai fejlesztése. (ÚMVP 3.1.2.) • Regionális, térségi nagybani piacokhoz, vásárcsarnokokhoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése és a termelői és vásárlói információs szolgáltatás kiépítése. • Ökopiacok kialakítása. • Agrárlogisztikai létesítmények szolgáltatás-fejlesztése. • A régió agrár- és élelmiszeripari termékeinek megjelenését, értékesítését elősegítő marketing tevékenységek támogatása. • A tájjellegű, régióspecifikus termékek értékesítését elősegítő marketing tevékenységek támogatása. (ÚMVP 3.1.1.) • Agrármarketinghez kapcsolódó informatikai és kommunikációs eszközök alkalmazásának támogatása.
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe, kiemelten a régió fő közlekedési tengelye mentén elhelyezkedő súlyponti agrárterületek.
Célcsoport:	A régió lakossága, kiemelten a logisztikai szolgáltatásokat igénybe vevő gazdasági társaságok.
Kedvezményezett lehetséges köre:	Mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági társaságok, logisztikai/agrárlogisztikai gazdasági társaságok, gazdaság és vállalkozásfejlesztő non-profit szervezetek, kamarák, TÉSZ-ek és termelői csoportok.

Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Agrárlogisztikai létesítmények kapacitásának növekedése (ezer tonna, MVH) • A végrehajtott agrármarketing akciók számának növekedése (db, MVH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Az export értékesítés arányának növekedése (% , KSH)

4.2. PRIORITÁS: NEM ÉLELMISZERIPARI CÉLÚ MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉS ELTERJEDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE

4.2.1. Intézkedés: Energetikai célú mezőgazdasági termelés és termeltetésének támogatása

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Az intézkedés célja:		Az energetikai célú mezőgazdasági tevékenység arányának növekedése.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Energetikai célú mezőgazdasági termelés támogatása. (ÚMVP 3.1.2.) • Mezőgazdasági termékek, hulladékok energetikai célú feldolgozása, kapcsolódó félkész termékek előállítása, piacra jutásuk elősegítése. (ÚMVP 3.3.1.) • Kapcsolódó humán erőforrás- és infrastruktúra fejlesztése (szaktanácsadás). (ÚMVP 3.1.1.)
Földrajzi területek:	beavatkozási	A régió energetikai célú mezőgazdasági termelésre alkalmas és élelmiszeripari termelésre nem, vagy korlátozottan alkalmas területei.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Östermelők, egyéni vállalkozások és gazdasági társaságok.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Energetikai célú mezőgazdasági termelést végző vállalkozások arányának növekedése (% , MVH) • A kiegészítő mezőgazdasági jövedelem-forrást biztosító tevékenységet végzők száma (db, MVH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A megújuló energiák részesedésének növekedése a régió energiafelhasználásában (% , KSH)

4.2.2. Intézkedés: Ipari célú mezőgazdasági termelés és termeltetés támogatása

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:		Az ipari célú mezőgazdasági tevékenység arányának növelése.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Ipari célú mezőgazdasági földhasznosítás és termelés támogatása. • Mezőgazdasági hulladékok, ipari célú mezőgazdasági alapanyagok, félkész termékek előállítása, értékesítésének, piacra jutásának elősegítése. (ÚMVP 3.3.1.) • Kapcsolódó humán erőforrás- és infrastruktúra fejlesztése (szaktanácsadás). (ÚMVP 3.1.1.)
Földrajzi területek:	beavatkozási	A régió ipari célú mezőgazdasági termelésre alkalmas területei.

Célcsoport:	A régió lakossága.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Őstermelők, egyéni vállalkozások és gazdasági szervezetek.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Ipari célú mezőgazdasági termelést végző vállalkozások számának és arányának növekedése (% , MVH) A kiegészítő mezőgazdasági jövedelem-forrást biztosító tevékenységet végzők számának növekedése (db, MVH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Az ágazat regionális GDP-hez történő hozzájárulásának növekedése (% , KSH)

4.2.3. Intézkedés: Nem élelmiszeripari termékek logisztikájának fejlesztése és piacra jutásának elősegítése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Az intézkedés célja:	Agrárlogisztika multimodális feltételeinek, a tárolás, raktározás feltételeinek javítása, az agrármarketing ösztönzése	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> Ipari, energetikai célú mezőgazdasági termékek, félkész-termékek raktározását, értékesítését elősegítő logisztikai fejlesztések. Ipari és energetikai célú mezőgazdasági termékekhez, félkész-termékekhez kapcsolódó tároló kapacitás növelése, technológiai és szolgáltatás fejlesztése. A régió ipari és energetikai célú mezőgazdasági termékeinek megjelenését bel- és külföldi értékesítését elősegítő marketing tevékenységek támogatása és a kapcsolódó informatikai és kommunikációs eszközök alkalmazásának támogatása. (ÉAOP 1.1.1.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága, régió kívüli potenciális befektetők, gazdasági társaságok.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági társaságok, logisztikai/agrárlogisztikai gazdasági társaságok, gazdaság és vállalkozásfejlesztő non-profit szervezetek, kamarák, TÉSZ-ek és termelői csoportok.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Agrárlogisztikai létesítmények kapacitásának növekedése (ezer tonna, MVH) A végrehajtott agrármarketing akciók számának növekedése (db, MVH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Az export értékesítés arányának növekedése (% , KSH)

4.3. PRIORITÁS: MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK ELTARTÓ-KÉPESSÉGÉNEK ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSBEN BETÖLTÖTT SZEREPÉNEK JAVÍTÁSA

4.3.1. Intézkedés: A természetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése az agrár-környezetvédelmi célokkal összhangban

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A mezőgazdasági tevékenység diverzifikációjának elősegítése, multifunkcionális mezőgazdaság kialakítása, a termelés és jövedelembiztonság növelése. Az extenzív és intenzív földhasználat racionális és termőhelyi adottságokhoz illeszkedő arányainak kialakítása.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Agrár-környezetvédelmi és kapcsolódó programok közösségi szolgáltatásai (allergén növények eltávolítása, csatorna-karbantartás, útkarbantartás, erózióvédelem). (ÚMVP 3.1.2.) • Terület-specifikus fenntartható földhasználat kialakítása. • Hátsági területek komplex vízgazdálkodása a termésbiztonság és talajvédelem megteremtése érdekében. (ÚMVP 3.1.2.) • Regionális víztakarékos vízgazdálkodási programok kistérségi bevezetése. • Extenzív területhasznosítási programok támogatása. 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Östermelők, TÉSZ-ek, termelői csoportok, egyéni vállalkozások és gazdasági társaságok.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A megvalósult agrár-környezetvédelmi programok száma (db, MVH) • Biogazdálkodást folytató gazdasági társaságok számának növekedése (db, MVH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Agrár-környezetvédelmi indikátorok pozitív irányú változása (% , MVH)

4.4. PRIORITÁS: A K+F EREDMÉNYEK AGRÁRGAZDASÁGBAN TÖRTÉNŐ ALKALMAZÁSÁNAK TÁMOGATÁSA

4.4.1. Intézkedés: A régió agrárkutatási központjainak megerősítése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:		Az intézkedés célja az agrárinnováció fejlesztése a tudományos eredmények gyakorlati eredmények felgyorsítása, hatékonyságának növelése.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Az agrárkutatató- és agrárinnovációs központok kutatási programjainak és a kapcsolódó infrastrukturális feltételeinek javítása. (GOP 1.2.2.) • Az agrár-innovációs tudástranszfer-központ létrehozása, infrastruktúrájának kialakítása. (GOP 1.2.2.) • Regionális klaszterhálózatok kialakítása az agrárkutatató és agrárinnovációs központokhoz kapcsolódóan. (ÉAOP 1.1.2.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió agrár K+F-fel, innovációval foglalkozó intézményeinek és gazdasági társaságainak szakemberei.
Kedvezményezett lehetséges köre:		A régió agrárkutatási és agrárinnovációs központjai, felsőoktatási intézményei, agrár K+F tevékenységet végző gazdasági társaságok.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Megvalósult K+F projektek alapján kifejlesztett termékek, eljárások stb. száma (db, Innova) • Agrárkutatató szervezetek részvételével működő klaszterek száma (db, MVH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Az agrár K+F tevékenységek arányának növekedése a régió GDP-jén belül (% , KSH)

4.4.2. Intézkedés: A kutatási eredmények gyakorlati hasznosulását segítő hálózatok kialakítása

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:		A régió agrárgazdasága piacképességének növelése az agrárinnovációs potenciál erősítésével.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Funkcionális élelmiszerekhez kapcsolódó és táplálkozástudományi kutatások. (GOP 1.1.1., Baross Gábor Program, Nemzeti Technológiai Program) • Élelmiszerbiztonsági kutatások. (GOP 1.1.1., Baross Gábor Program, Nemzeti Technológiai Program) • Agrár-környezetgazdálkodáshoz kapcsolódó környezettechnológiai kutatások. (GOP 1.1.1., Baross

		<p>Gábor Program, Nemzeti Technológiai Program)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Természetes technológiákon alapuló környezettchnológiai kutatások. (GOP 1.1.1., Baross Gábor Program, Nemzeti Technológiai Program) • Precíziós mezőgazdaság, agro-business, és agrár-környezetvédelem informatikai kutatásai. (GOP 1.1.1., Baross Gábor Program) • Kutatás-fejlesztéshez kapcsolható infrastrukturális fejlesztések, technológiai innováció elősegítése. (GOP 2.1.1.) • Agroökológiai regionális felmérések. (Innotars 1., 3.) • A mezőgazdasági és élelmiszeripari, biotechnológiai eredeti és technológiai transzfer jellegű kutatások támogatása. (GOP 1.1.1., Baross Gábor Program, Nemzeti Technológiai Program) • Vidék- és területfejlesztési kutatások. (GOP 1.1.1., Baross Gábor Program, Innotars 1., 3.) • A piaci szereplők K+F igényeinek és a régió kutató-fejlesztő intézményeinek összekapcsolása, „célorientált” kutatások támogatása. (GOP 1.1.1., Baross Gábor Program) • Kutatási programokon való részvétel támogatása. (Déri Miksa Program) • Az agrárgazdasághoz, élelmiszeriparhoz kapcsolódó K+F információ-szolgáltatás, informatikai fejlesztések. (ÉAOP 1.1.3.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A kutatási eredményeket gyakorlatban alkalmazó mezőgazdasági termelők, gazdasági társaságok.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Agrárkutató intézetek, felsőoktatási intézmények, agrár-innovációs és K+F tevékenységet végző szervezetek, gazdasági társaságok.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Megvalósult K+F projektek alapján kifejlesztett termékek, eljárások száma (db, KSH)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Kutatásból realizált szabadalmak számának növekedése (db, KSH) • Az agrár K+F tevékenységek arányának növekedése a régió GDP-jén belül (% , KSH)

A stratégia 5. specifikus célja:

A RÉGIÓ TERÜLETI KÜLÖNBSEGEINEK MÉRSÉKLÉSE ÉS A TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE, A FOGLALKOZTATÁS BŐVÍTÉSE. („ESÉLYTEREMTŐ ÉS FELZÁRKÓZÓ RÉGIÓ”)

5.1. PRIORITÁS: A PERIFÉRIKUS TERÜLETEK BEKAPCSOLÁSA A RÉGIÓ FEJLŐDÉSÉBE

5.1.1. Intézkedés: A régió belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió közúti közlekedési infrastruktúrájának és közösségi közlekedésének összehangolása és fejlesztése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none">• Négy- és ötszámjegyű utak burkolatának és alépítményeinek felújítása, a hiányzó kapcsolatok kiépítése. (ÉAOP 3.1.1.)• Elkerülő utak, összekötő utak, önkormányzati bekötő és külterületi utak fejlesztése, pihenőhelyek kialakítása. (ÉAOP 3.1.2.)• Belterületi - főként a közszolgáltatási intézmények szolgáltatásainak elérhetőségét növelő - úthálózat fejlesztése és közművesítése. (ÉAOP 3.1.2.)• Útkorszerűsítési munkák, tengelysúly-ellenőrzési pontok kialakítása, részben telepített mérőberendezésekkel. (ÉAOP 3.1.1.)• Településen belüli és települések közötti kerékpárút-hálózat építése a nagy forgalmú utak menti közlekedésszervezésre való kiemelt tekintettel. (ÉAOP 3.1.3.)• Környezetbarát közösségi közlekedési rendszerek kialakítása, környezetbarát járműpark kialakítása. (ÉAOP 3.1.4.)• Fenntartható közlekedésszervezés támogatása, közösségi közlekedés szolgáltatási minőségének és infrastrukturális feltételeinek javítása. (ÉAOP 3.1.4.)• Integrált közlekedési stratégiák kialakítása, intermodális kapcsolatrendszerek fejlesztése. (ÉAOP 3.1.4.)
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.
Célcsoport:	A régió lakossága, gazdasági társaságok.
Kedvezményezett lehetséges köre:	Közútkezelő Kht.-k, önkormányzatok, közlekedési vállalatok, non-profit szervezetek, non-profit gazdasági társaságok, közlekedési szövetségek.
Indikátorok:	Eredmény <ul style="list-style-type: none">• Elérési idő csökkenése (% , EMIR)• Kerékpáros forgalom növekedése (% , EMIR)

	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Közösségi közlekedést igénybe vevők száma csökkenésének mérséklődése (% , KSH) • Kerékpáros balesetek számának csökkenése (% , EMIR)
--	--------------	---

5.1.2. Intézkedés: Térségi központok térszervező erejének növelése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió települései funkcióinak bővítése, a közszolgáltatási ellátás szervezési szintjének optimalizálása.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Kistérségi központok, elővárosi települések szolgáltatásainak bővítése, összehangolása, fejlesztése. (ÉAOP 5.1.1.) • A lakosság közeli óvodai-, illetve a térségi alapon szerveződő alapfokú oktatási, egészségügyi, szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés javítása, infrastrukturális fejlesztése, kapcsolódó akadálymentesítés. (ÉAOP 4.1.1., 4.1.2., 4.1.3., 4.1.5.) • Iskolabusz beszerzése ott, ahol az oktatáshoz, közszolgáltatáshoz való hozzáférés közösségi közlekedéssel nem biztosított, vagy nem biztosítható. • Kulturális szolgáltatások infrastruktúrafejlesztése és környezetük attraktivitásának növelése, kapcsolódó szolgáltatások támogatása. (ÉAOP 2.1.1., 4.1.4.) • A sport, szabadidős és más rekreációs közösségi szolgáltatásokkal kapcsolatos infrastruktúrafejlesztés és környezetük attraktivitásának növelése, kapcsolódó szolgáltatások támogatása. (ÉAOP 4.1.4.) • Védelmi infrastruktúra térségi alapú fejlesztése (pl. polgárőrség fejlesztése, biztonságtechnikai rendszerek, térfigyelő rendszerek kialakítása a közterületeken, helyi bűnmegelőzési stratégiák és cselekvési tervek elkészítése). (ÉAOP 5.1.1) • Térségi kríziskezelő szolgáltató központok és információs tájékoztató szolgálatok, tájékoztatási rendszerek létrehozása. (ÉAOP 4.1.3.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Önkormányzatok és intézményeik, önkormányzati társulások, non-profit szervezetek, non-profit gazdasági társaságok, költségvetési szervek.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A fejlesztéssel érintett oktatási intézményben ellátott/tanuló gyerekek átlagos létszáma (fő, EMIR) • Minőségi járóbeteg-szakellátással ellátottak száma (fő, EMIR)

	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A falvak, tanyák népességfogyásának csökkenése (% , KSH) • A falvakból, tanyákból elvándorlók számának növekedésének lassulása (% , KSH)
--	--------------	---

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:		A régió települései funkcióinak bővítése, a közszolgáltatási ellátás szervezési szintjének optimalizálása.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Az oktatási intézmények informatikai fejlesztése. (TIOP 1.1.1., 1.1.2.) • Az oktatási, egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséhez kapcsolódó humán erőforrás fejlesztés. (TÁMOP 3.1.1., 3.1.4., 3.1.5., 3.1.6., 3.1.7., 3.2.1., 6.2.2.) • Speciális komplex (oktatási-képzési, egészségnevelő stb.) programok kialakítása. (TÁMOP 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4., 3.1.5., 3.1.6., 6.1.1., 6.2.2.) • Az oktatási, képzési, egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi és ifjúsági részvételt segítő, fejlesztő intézmények, szervezetek közötti kapcsolatok erősítése, szakmai hálózatok együttműködésének erősítése. (TÁMOP 3.1.1., 3.1.3., 3.1.4., 3.1.5., 3.2.1., 3.2.2.,) • Kötelező – oktatási, egészségügyi, szociális feladatokon túli – önkormányzati feladatokat ellátó intézmények fejlesztése, akadálymentesítése.
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • IKT eszközökkel ellátott tanterem és szaktanterem száma (% , EMIR) • Települési funkciók, szolgáltatások számának bővülése (% , KSH, kedvezményezettek)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Számítógép alapú vizsga, dolgozatírás (% , EMIR) • A falvakból, tanyákból elvándorlók számának növekedésének lassulása (% , KSH)

5.2. PRIORITÁS: A HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓJÁNAK, REINTEGRÁCIÓJÁNAK ELŐSEGÍTÉSE

5.2.1. Intézkedés: Az esélyteremtést elősegítő regionális szociális intézményrendszer fejlesztése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:		A régió hátrányos helyzetű lakossága társadalmi reintegrációjának elősegítése a regionális szociális és közösségi intézményrendszerének fejlesztésével.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztése. (ÉAOP 4.1.3.) • Teleházak, közösségi terek és információs pontok (művelődési házak, közművelődési intézmények, közösségi és ifjúsági házak, klubok, közösségi Internet elérési pontok stb.) kialakítása, fejlesztése funkciójukat veszített épületek hasznosításával. (ÉAOP 4.1.4.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió hátrányos helyzetű lakossága.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Szociális alapellátással elért lakosság száma (fő, EMIR) • A fejlesztés révén létrejövő új szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Internet hozzáféréssel elért lakosság száma (fő, kedvezményezett)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:		Hátrányos helyzetű lakosság társadalmi reintegrációjának elősegítése az állami szociális szolgáltatások korszerűsítésével
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek védelmét szolgáló, tanulási esélyeinek növelését és tehetséggondozását elősegítő programok támogatása. (TÁMOP 3.2.5., 3.4.3.) • Szociális lakásprogramok támogatása. (TÁMOP 5.3.2., 5.3.3.) • Szociális földprogramok támogatása. • Cigányprogramok támogatása. (TÁMOP 3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.5., 3.3.7., 5.5.4.) • Informatikai készségfejlesztés. (TÁMOP 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4.)

		<ul style="list-style-type: none"> Falugondnoki és tanyagondnoki ellátórendszer fejlesztése, (köz)szolgáltatások körének növelése, minőségének, elérhetőségének javítása a vidéki területeken, többfunkciós szolgáltató központok kialakítása. (ÚMVP 3.2.1.) Bentlakásos szociális intézmények infrastrukturális megújítása, kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése. (TIOP 3.4.1., 3.4.2.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió hátrányos helyzetű lakossága.
Kedvezményezett lehetséges köre:		Önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> Települési-oktatási deszegregációs programok száma (db, EMIR) A programokat sikeresen elvégző halmozottan hátrányos helyzetű résztvevők száma (fő/év, EMIR) Tehetséggondozó programokban résztvevő diákok száma (fő, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> Létrehozott munkahelyek teljes munkaidős egyenértéke (db, IIER)

5.2.2. Intézkedés: Az esélyteremtést elősegítő regionális foglalkoztatási programok fejlesztése

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	Hátrányos helyzetű lakosság társadalmi reintegrációjának elősegítése speciális foglalkoztatási programok megvalósításával.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> Pályaaorientációs és karrier-tanácsadó szolgáltatások bővítése, támogatása. (TÁMOP 2.2.2.) Készségfejlesztő és személyiségfejlesztő tréningek szervezése. (TÁMOP 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5.) Közmunkaprogramok indítása hátrányos helyzetű lakosság számára. Cigányprogramok támogatása. (TÁMOP 3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.5., 3.3.7., 5.5.4.) Foglalkoztatási programok indítása, támogatása. (TÁMOP 1.1.1., 1.1.2., 1.4.1., 1.4.2.) Halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek, cigányok, stb.) munkaerőpiacra történő integrációjának, reintegrációjának elősegítése komplex, képzéssel társuló foglalkoztatási programok megvalósítása által. (TÁMOP 1.1.1., 1.1.2., 1.2.1., 1.3.1., 1.4.1., 1.4.2.)
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.

Célcsoport:	A régió hátrányos helyzetű lakossága.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Programokat sikeresen résztvevők száma (fő, EMIR) • Programban részt vettek közül az elhelyezkedettek aránya (% , EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió foglalkoztatási rátájának javulása (% , KSH)

5.3. A vidéki társadalom életminőségének javítása

5.3.1. Intézkedés: A vidék lakossága foglalkoztatási szintjének növelése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A vidéken élők és hátrányos helyzetűek életminőségének és életesélyének javítása a foglalkoztatottsági szint növelése által.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Helyi termékek előállításához, értékesítéséhez kapcsolódó munkahelyteremtés és vállalkozásfejlesztés támogatása. • Helyi, térségi piacokra termelő és szolgáltatást nyújtó mikro- és kisvállalkozások képzése, tanácsadási tevékenységek támogatása. (ÉAOP 1.1.3.) • Közös távmunkahelyek kialakítása, bedolgozói hálózat működtetése, fejlesztése. • Szociális vállalkozások támogatása. • Gyakorlati munkahelyek létrehozásának támogatása, átképzésben résztvevőknek gyakorlati tapasztalatszerzés lehetőségének támogatása. 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió vidéki területei.	
Célcsoport:	A régió vidéki lakossága.	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Gazdasági társaságok, önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Gyakorlati munkahelyen dolgozók számának növekedése (fő, kedvezményezett) • Tanácsadást igénybevevett vállalkozások száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH) • A régió foglalkoztatási rátájának javulása (% , KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A vidéken élők és hátrányos helyzetűek életminőségének és életesélyének javítása a foglalkoztatottsági szint növelése által.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Távmunka elterjesztése, országos távmunkaprogramhoz való csatlakozás lehetőségének támogatása. • A szociális gazdasághoz kapcsolódó komplex, képzéssel együtt járó foglalkoztatási programok megvalósítása. • Alternatív jövedelemtermelő és foglalkoztatási formák, hálózatok támogatása. (TÁMOP 1.4.1., 1.4.2.) • Aktív szociálpolitikai eszközök alkalmazása. • Járulékkedvezmények alkalmazása. (TÁMOP 1.2.1.) 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió vidéki területei.	

Célcsoport:	A régió vidéki lakossága.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Gazdasági társaságok, önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Létesülő munkahelyek száma (db, kedvezményezett)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jének növekedése (Ft, KSH) • A régió foglalkoztatási rátájának javulása (% , KSH)

5.3.2. Intézkedés: A vidék kulturális és szellemi örökségének megóvása, fejlesztése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió szellemi és kulturális örökségének a megőrzése, fejlesztése, illetve fenntartható gazdasági hasznosítása.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • A szellemi, kulturális, művészeti értékek, hagyományok, helyi művelődési szokások feltárása, megőrzése, fejlesztése, kapcsolódó rendezvények támogatása. • Kulturális örökség értékeinek ápolása, kulturális turizmus fejlesztése, kulturális, vallási, közművelődési infrastrukturális intézményfejlesztés. (ÉAOP 2.1.1.) • Egyedi látnivalót kínáló múzeumok, kiállítóterek fejlesztése, bővítése. (ÉAOP 2.1.1.) • A hagyományok ápolása, helyi ünnepek, jeles napok, rendezvények, kulturális értékek létrehozása, „hagyományipar”, gasztroturizmus fejlesztése. (ÉAOP 2.1.1.) • A hagyományos kézműves mesterségek megőrzését, gyakorlását szolgáló „kézművesek háza” létrehozása, infrastrukturális fejlesztése. (ÉAOP 4.1.4.) • Hatásvizsgálatok készítése (kiemelten természeti-környezeti kapcsolódásokkal). 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió vidéki területei.	
Célcsoport:	A régió lakossága.	
Kedvezményezettek lehetséges köre:	Önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek, egyházak.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A fennmaradó tárgyi emlékek és örökség arányának növekedése (db, kedvezményezett) • Kulturális turisztikai attrakció arányának növekedése (% , KSH, kedvezményezett)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A régió GDP-jéből a turisztikai ágazat arányának növekedése (% , KSH) • A turisztikai bevételek növekedése (% , KSH)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A régió szellemi és kulturális örökségének a megőrzése, fejlesztése, illetve fenntartható gazdasági hasznosítása. Az állami műemléki védelem alá eső ingatlanok, azok környezete és elérhetőségük komplex javítása, gazdasági
--------------------------	---

		hasznosíthatóságuk biztosítása.
Támogatható tevékenységek:		<ul style="list-style-type: none"> • Országos műemlékek és környezetük komplex megújítása, bemutathatóvá tétele. • A pótolhatatlan értékű iratok őrzésével megbízott intézmények fejlesztése, a levéltári anyag elektronikus hozzáférési lehetőségének biztosítása. (TIOP 1.2.4.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió vidéki területei.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek, egyházak, Műemlékek Állami Gondnoksága, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, műemlékeket fenntartó intézmények, szervezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A fennmaradó tárgyi emlékek és örökség arányának növekedése (% , kedvezményezett) • Új módszertan alapján digitalizált kulturális állomány aránya az összes gyűjtemény arányában (% , EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • A turisztikai bevételek növekedése (% , KSH)

5.4. Prioritás: Integrált településfejlesztés

5.4.1. Intézkedés: A települések épített környezetének és arculati elemeinek javítása, fejlesztése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A települések épített értékeinek megőrzése, revitalizációja, a közösségi terek komplex fejlesztése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Településkép javítása, vonzó településkép kialakítása (településszépítés, homlokzat-felújítás, térrendezés, funkció-gazdagítás, tisztasági programok stb.). (ÉAOP 5.1.1.) • A települések tárgyi, építészeti, műemléki és régészeti értékek feltárása, értékmegőrző felújítása, fejlesztése, (új) funkcióval történő felruházása. (ÉAOP 5.1.1.) • Városokhoz tartozó, többségében hátrányos helyzetűek által lakott leszakadó településrészek szociális típusú rehabilitációja, romatelepek korszerűsítése. (ÉAOP 5.1.1.) • Kapcsolódó közterek felújítása, településközpont kiépítése és felújítása. (ÉAOP 5.1.1.) • Közlekedési fejlesztések (városi elkerülők, gyalogos zónák, járdák, forgalomcsillapított közlekedési övezetek, belterületi utak pormentesítése, burkolattal ellátása, komplex utcafejlesztés). (ÉAOP 5.1.1.) • A települési közmű hálózatok korszerűsítése (pl.: minőségi ivóvízellátás biztosítása, bel- és külterületi csapadékvíz-elvezetés stb.). (ÉAOP 5.1.1., 5.1.2.) • Ipari és mezőgazdasági üzemek kitelepítése és parkosítása. (ÉAOP 5.1.1.) • Integrált településfejlesztési akciókhoz, település-rehabilitációhoz kapcsolódó helyi foglalkoztatási kezdeményezések, közhasznú foglalkoztatás támogatása. (ÉAOP 5.1.1.) • Tervezési, területrendezési, területhasznosítási dokumentumok készítése. (ÉAOP 5.1.1.)
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió városi jogállású települései.
Célcsoport:	A régió lakossága.
Kedvezményezett lehetséges köre:	Önkormányzatok és intézményeik, központi költségvetési szervek és intézményeik, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek.

Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • A konstrukció hatására teremtett új munkahelyek száma (db, EMIR) • Támogatással érintett lakosok száma a rehabilitált településrészeken (fő, EMIR) • A támogatott projektek eredményeként elért energia-megtakarítás (TJ, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Lakossági elégedettség (% , EMIR) • A rehabilitált terület komplex aktivitási mutatójának települési átlaghoz való közelítése (% , EMIR)

Várhatóan más (központi, ágazati, ágazatközi stb.) célrendszerhez kapcsolódó intézkedés:

Intézkedés célja:	A sajátos problémákkal küzdő, nagy beruházásokat igénylő területek funkcióváltással, illetve -gazdagítással történő rehabilitációja, revitalizációja.	
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Falumegújításhoz kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések (pl. templom, polgármesteri hivatal, tájház, közösségi helyszín, temető, ravatalozó, stb.) (ÚMVP 3.2.2.) • A többségében hátrányos helyzetűek által lakott leszakadó településrészeken romotelepek felszámolása. • Az ipari technológiával épült lakótelepek átfogó rehabilitációja (pl. panelprogram). 	
Földrajzi beavatkozási területek:	A régió teljes területe.	
Célcsoport:	A régió lakossága.	
Kedvezményezett lehetséges köre:	Önkormányzatok és intézményeik, központi költségvetési szervek és intézményeik, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek.	
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Támogatással érintett lakosok száma a rehabilitált településrészeken (fő, kedvezményezett) • A használaton kívüli, leromlott területek arányának csökkenése (% , kedvezményezett)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Lakossági elégedettség (% , kedvezményezett) • A rehabilitált terület komplex aktivitási mutatójának települési átlaghoz való közelítése (% , kedvezményezett)

5.4.2. Intézkedés: A települések zöldfelületeinek fejlesztése, növelése

Javasolt regionális intézkedés:

Intézkedés célja:	A települések zöldfelületi értékeinek megőrzése, revitalizációja, a közterek és zöldterületek fejlesztése.
Támogatható tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Belterületi zöldfelületek növelése, védelme. (ÉAOP 5.1.1.) • Roncsolt területek, (pl. bányagödrök, illegális szemét vagy törmelék lerakására igénybevett területek) bányatavak, ipari területek, rendezése, ezek

		felszámolása, jóléti zöldfelületként való hasznosításuk. (ÉAOP 5.1.1.) <ul style="list-style-type: none"> • Zajvédelmet elősegítő berendezések létesítése, zaj- és porvédő erdősávok telepítése. (ÉAOP 5.1.1., 5.1.2.)
Földrajzi beavatkozási területek:		A régió teljes területe.
Célcsoport:		A régió lakossága.
Kedvezményezettek lehetséges köre:		Önkormányzatok és intézményeik, non-profit szervezetek.
Indikátorok:	Eredmény	<ul style="list-style-type: none"> • Települési zöldfelületek arányának növekedése (% kedvezményezett, EMIR) • Zaj- és levegőszennyezés elleni védelemmel ellátott rendeltetési egységek száma (db, EMIR)
	Hatás	<ul style="list-style-type: none"> • Lakossági elégedettség (% , EMIR)